

Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n ja Kulttuuria kaikille -palvelun vuosikertomus 2017

Kulttuuria kaikille
Kultur för alla
Culture for All

Sisällys

1 Toiminnanjohtajan katsaus	4
Kohti uusia kertomuksia	4
2 Varsinainen toiminta ja hankkeet.....	6
2.1 Varsinainen toiminta.....	6
2.2 Kulttuuripassin jatkohanke	7
2.3 Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä.....	10
2.4 Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana.....	13
2.5 Avas. Toimijaksi suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä	15
3 Hallinto ja talous	17
3.1 Yhdistyksen hallitus.....	17
3.3 Henkilökunta	17
3.4 Talous	19
3.5 Oman toiminnan arviointi.....	19
4 Tapahtumat ja seminaarit	20
4.1 Seminaarit.....	20
4.2 Keskustelutilaisuudet ja muut tapahtumat	22
5 Asiantuntijatoiminta	28
5.1 Konsultointi.....	28
5.2 Työryhmät ja yhteistyöverkostot	29
5.3 Saavutettavuuskartoitukset sekä -suunnitelmat	31
5.4 Kouluttaminen, esitelmät ja puheenvuorot	31
6 Julkaisut ja artikkelit.....	32
6.1 Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja ja muut julkaisut.....	32
6.3 Artikkelit muiden julkaisuissa ja verkkoalustoilla	32
7 Viestintä.....	34
7.1 Kulttuuria kaikille -verkkosivusto	34
7.2 Sähköpostilista	35
7.3 Sosiaalinen media	35
7.4 Verkkosivujen kävijätilastot	36
7.5 Medianäkyvyys.....	37
8 Kansainvälinen yhteistyö	40
8.1 Vierailut ulkomaille	40
8.2. Kansainväliset vierailut Kulttuuria kaikille -palvelussa ja kansainvälinen konsultointi	41
Liite 1. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisut ja artikkelit.....	44
Liite 2. Henkilökunnan pitämät koulutukset, esitelmät ja puheenvuorot	46
Liite 3. Seminaariohjelmat	52
3a #StopHatredNow – Kohti monimuotoisempaa taidekenttää 9.-11.5.2017	52
3b Migrants and living heritage	56

3d Together — Finnish-German Museum Forum 2017: Inclusion as a Strategy for the Future Museum 16.–17.10.2017	61
3e Sateenkaareva kulttuuriperintömme 2.....	65
3f Pohjoismaiden seminaari: Kulttuurin rooli sosiaalisessa osallisuudessa ja sosiaalityössä 11.12.2017	66

Kannen kuva: Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hankkeeseen liittyi Tahdon-tanssihaaste, jolla juhlistettiin tasa-arvoisen avioliittolain voimaantuloa. Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta ja Kaapelitehtaan toimisto, Lasipalatsin mediakeskus, Vombat combat ja Koko Suomi tanssii -tiimi tekivät yhteisen Tahdon-tanssivideon. Kuva on otettu videon kuvauksissa Kaapelitehtaan Puristamossa. Kuva: Outi Korhonen

1 Toiminnanjohtajan katsaus

Vuonna 2017 vietettiin Suomen 100-vuotisjuhlavuotta ympäri maata teemalla Yhdessä – Tillsammans. Valtioneuvoston teema juhlavuodelle oli hyvin valittu. Teema muistuttaa meitä siitä, että historiaa rakennetaan yhdessä, mutta samalla sitä voi lukea myös kriittisenä huomiona siitä, että yhtä yhteistä tarinaa ei ole olemassa. Suomen historia on paitsi kaksikielinen, myös monikielinen, ja se on rakentunut kamppailusta erilaisten tarinoiden ja näkökulmien välillä.

Myös Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry osallistui juhlaan hankkeella *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä*, joka toteutettiin yhteistyössä Seta ry:n kanssa. Hankkeen kautta halusimme kannustaa ja tukea taide- ja kulttuuritoimijoita ympäri Suomea sisällyttämään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa ja taidetta omaan juhlavuoden ohjelmaansa sekä kerätä uutta tietoa vähemmistöjen arjesta ja historiasta. Iloksemme suomalainen taide- ja kulttuurikenttä otti haasteemme vastaan avoimin mielin. Juhlavuoden aikana sateenkaarevat teemat olivat todellakin laajasti näkyvillä kaikkialla, etelästä pohjoiseen ja lännestä itään.

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hankkeessa oli loppujen lopuksi kyse tarinoista ja siitä, keiden tarinat päätyvät historian kirjoihin, teattereiden lavoilta ja museoiden seinille. Mitkä ovat ne suuret kertomukset, joiden varassa Suomi-kuvaa on rakennettu, kuka edustaa suomalaisuutta ja ketkä jäävät kertomuksen ulkopuolelle? Entä mitkä normit ohjaavat erilaisten vähemmistöryhmien omia suuria kertomuksia ja ketkä ovat edelleen näkymättömiä?

Kohti uusia kertomuksia

Vaikka juhlavuoden kutsu yhteiseen juhlaan oli lähetetty meille kaikille, on edelleen monta Suomessa asuvaa, jotka eivät koe tulevansa edustetuksi Suomen kertomuksessa tai olevansa tervetulleita juhlapöydän ääreen. Juhlavuosi tarjosi meille kaikille mahdollisuuden pysähtyä, katsoa historiaan, tulevaan sekä päivittää kuvamme Suomesta. Nyt kun käännämme uuden sivun maamme historiassa, on syytä kysyä ketkä eivät olleet läsnä sekä miten voidaan rakentaa sellaista taide- ja kulttuuritoimintaa ja -politiikka, joka heijastaa ja huomioi yhteiskunnan sekä erilaisten yhteisöjen moninaisuutta ja tarpeita.

Juhlavuosi tarjosi meille uuden tavan edistää yhdenvertaisuutta taide- ja kulttuurikentällä, ja haastaa toimijoita tarkastelemaan omaa toimintaansa uusin silmin. Näiden toimintamallien kautta voidaan myös jatkossa työskennellä moninaisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvien kysymysten kanssa. Moninaisuus oli keskeinen teema Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n ja Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnassa vuonna 2017 ja tämä toteutui yllämainitun hankkeen lisäksi erityisesti hankkeiden *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana – työllistyminen ja kotoutuminen Pohjoismaissa kirjallisuuden avulla sekä Avaus. Toimijaksi suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä* kautta. Näissä molemmissa hankkeissa kiinnitetään katse Suomen ja Pohjoismaiden moninaisuuteen ja monikielisyyteen, ja siihen miten ulkomailla syntyneet ja/tai muunkieliset taiteilijat ja kulttuorialalla toimivat ihmiset voisivat työllistyä Suomessa ja Pohjoismaissa. Näiden muualta tulleiden taiteilijoiden, kirjailijoiden ja kulttuuriammattilaisten kautta voidaan päivittää taide- ja kulttuurikenttää, ja sen kautta, Suomi-kuvaa heijastamaan tämän päivän moninaista ja monikielistä Suomea.

Viime vuosi on ollut onnistumisen vuosi myös Kaikukortille, joka on vuodesta 2016 ollut pysyvästi käytössä Espoossa ja jonka toimintaa jatkuu myös Kainuun maakunnassa. Vuoden 2017 aikana Kaikukortti-mallia kokeiltiin myös Lappeenrannassa ja uusia kokeiluja valmisteltiin. Loppuvuodesta Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry sai rahoitusta hankkeelle *Kaikukortti kaikuu*, joten Kaikukortin jalkauttaminen jatkuu myös tulevinä vuosina!

Juhlavuotta on juhlittu myös vammaisten tekemän taiteen ja vammaishistorian kysymysten kautta. Kulttuuria kaikille -palvelu oli järjestämässä kulttuuritoimijoita ja vammaiskenttää yhdistävää Disability Day Art & Action - eli DiDa-taidefestivaalia. Teeman liittyvää ohjelmaa tarjosivat monet museot, galleriat sekä teatterit pääkaupunkiseudulla. Vammaisten oikeudet taiteen kentällä, taiteilijapolun haasteet ja vammaishistoria ovat teemoja, jotka tulevat olemaan keskeisiä Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnassa myös seuraavien vuosien aikana.

Yhdessä kohti värikkäämpää, moniäänisempää ja yhdenvertaisempaa tulevaisuutta!

Rita Paqvalén
Helsingissä 22.2.2018

2 Varsinainen toiminta ja hankkeet

2.1 Varsinainen toiminta

Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry on vuonna 2013 rekisteröity yhdistys, joka edistää taide- ja kulttuurialan saavutettavuutta sekä moninaisuuden huomioimista kulttuurikentällä. Yhdistyksen toiminta on valtakunnallista ja sen jäsenenä on 16 taide- ja kulttuurialan yhdistystä ja kattojärjestöä¹.

Yhdistyksen tavoitteena on, että kaikilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet hakeutua taiteen tekijöiksi ja että erilaiset yleisöt tulisivat huomioiduiksi taide- ja kulttuuripalvelujen suunnittelussa ja tarjonnassa. Yhdistyksen visiona on Suomi, jossa kaikilla on mahdollisuus osallistua moninaiseen kulttuurielämään. Tavoitteidensa toteuttamiseksi yhdistys ylläpitää valtakunnallista Kulttuuria kaikille -palvelua. Kulttuuria kaikille -palvelu on valtakunnallinen toimija, joka osallistuu sekä kotimaisen että kansainvälisen tiedon kartuttamiseen, verkostojen rakentamiseen sekä saavutettavuuteen, yhdenvertaisuuteen ja moninaisuuteen liittyvien suunnitelmien laatimiseen.

Kulttuuria kaikille -palvelun varsinaista toimintaa toteutetaan suurin osin opetus- ja kulttuuriministeriöstä saadulla yleisavustuksella. Varsinaiseen toimintaan kuuluvat konsultoinnit ja neuvonta, luennot, julkaisujen ja ohjemateriaalien tuottaminen sekä koulutusten ja seminaarien järjestäminen yhteistyössä erilaisten toimijoiden kanssa. Viestintä on myös tärkeä varsinaisen toiminnan muoto. Palvelu tarjoaa kentän toimijoiden käyttöön maksutta tietoa muun muassa verkkosivujensa kautta (www.kulttuuriakaikille.fi) ja ylläpitää sähköpostilistaa, jolla tiedotetaan taide- ja kulttuurikentän saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Varsinaisen toiminnan lisäksi osa Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnasta toteutetaan hankemuodossa. Hankkeet kustannetaan hankerahoituksella. Varsinaisen toiminnan ja hankkeiden tapahtumat ja tulokset vuonna 2017 on avattu luvuissa 4–8.

.....

¹ Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n jäsenet ovat vuonna 2017 Finland Festivals ry, Kansalaisopistojen liitto KoL, Luckan rf, Lukukeskus ry, Sirkuksen tiedotuskeskus, Suomen elokuvasäätiö, Suomen kansainvälisten taiteilijoiden keskus - International Artists' Center Finland Association ry, Suomen kirjastoseura ry, Suomen kulttuuritalot ry, Suomen museoliitto ry, Suomen Sinfoniaorkesterit ry, Suomen Taiteilijaseura, Suomen Teatterit ry, Taiteen perusopetusliitto TPO, Teatterikeskus ry ja Teatterin tiedotuskeskus TINFO.

2.2 Kulttuuripassin jatkohanke

Kulttuuria kaikille -palvelun koordinoima ja toteuttama hanke, *Kulttuuripassin jatkohanke* (12/2014–12/2017) ja sen puitteissa kehitetty Kaikukortti-toiminta, on viime vuosina noussut yhdeksi palvelun toiminnan kulmakiveksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön pääosin rahoittaman hankkeen tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia nauttia taiteesta ja kulttuurista ja harrastaa taiteen tekemistä Suomessa. Tavoitteena on levittää asteittain koko Suomeen pysyvä Kaikukortti-toimintatapa. Kaikukortin avulla taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevat henkilöt voivat hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuripalveluihin. Vuoden 2017 aikana Kaikukortti on ollut käytössä Espoossa ja sitä on kokeiltu Kainuun maakunnassa ja Lappeenrannassa. Uusia kokeiluja valmisteltiin myös vuoden 2017 aikana. Hanketta johtaa Aura Linnapuomi ja hankekoordinaattorina toimii Mira Haataja.

Esitteitä vuoden 2017 Kaikukortti-toiminnasta Kainuussa, Espoossa ja Lappeenrannassa. Kuva: Aura Linnapuomi

Kainuun Kaikukortti-toiminta

Kainuun Kaikukortti-kokeilu aloitettiin 2016 ja se jatkui vuonna 2017 Kulttuuria kaikille -palvelun ja Kainuun soten sekä Kainuun kuntien kulttuurivastaavien yhteisesti koordinoimana. Kulttuuria kaikille -palvelu vastasi kokeilussa muun

muassa Kaikukortin viestintämateriaalien päivittämisestä ja painamisesta sekä uusien Kaikukortti-verkoston kumppanien perehdyttämisestä ja Kaikukortti-kumppanien tukemisesta. Lisäksi palvelu tuki Kainuuta Kaikukortti-toiminnan jatkumisen varmistamiseksi vuodelle 2018. Päätös jatkamisesta varmistui syksyllä.

Alustavien Kainuusta saatujen tietojen mukaan Kaikukorttia on jaettu Kainuussa vuonna 2017 1500 kpl (vuonna 2016 670 kpl). Kaikukorttia on käytetty alustavan tilaston mukaan 727 kertaa (vuonna 2016 678 kertaa), mutta luvusta puuttuu vielä useamman kulttuurikohteen tilasto. Syksyllä 2017 palvelu toteutti järjestyksessään toisen kyselyn Kainuun Kaikukortti-kokeilusta ja sen vaikutuksista ja merkityksistä Kaikukortin haltijoille sekä Kaikukortti-verkostossa mukana olevien kokeilukohteiden henkilökunnalle. Kyselyn raportti valmistuu vuoden 2018 aikana.

Espoon Kaikukortti-toiminta

Kainuun lisäksi Espoon kaupunkia tuettiin Espoon Kaikukortti-toiminnan koordinoimisessa, josta Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö ja aikuisten sosiaalipalvelut ovat vastanneet yhdessä vuoden 2016 alusta lähtien. Vuonna 2017 Espoossa jaettiin yli 1180 Kaikukorttia ja korteilla tehtiin yhteensä 1347 hankintaa. Tilastot ovat lokakuun lopusta ja valmistuvat lopullisesti vuoden 2018 puolella. Espoon Kaikukortti-verkosto laajeni vuodelle 2018 seitsemällä sosiaali- ja terveysalan kohteella ja kolmella kulttuurialan kohteella. Kulttuuria kaikille -palvelu järjesti Espoon Kaikukortti-verkostolle suuren palaute- ja yhteistyökokouksen keväällä ja työsti Kaikukortin haltijoille sekä verkoston työntekijöille syksyllä 2016 toteutetun kyselytutkimuksen raporttia. Kyselyraportti valmistuu vuoden 2018 puolella.

Lappeenrannan Kaikukortti-kokeilu

Lappeenrannassa Kulttuuria kaikille -palvelu tuki Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socomia, joka koordinoi Lappeenrannan Kaikukortti-kokeilun ajalla 1.6.–31.12.2017. Kulttuuria kaikille -palvelu koulutti kokeilun ydinkoordinaattorit Kaikukortti-kokeilun käynnistämiseen ja toiminnan ylläpitämiseen ja oli mukana kokeilun suunnittelutyöpajassa Lappeenrannassa sekä sitoumuskokouksessa. Lisäksi palvelu osallistui kokeilun ensimmäiseen palautekokoukseen syksyllä 2017. Kokeilun jälkeen Kaikukortti-toiminta jatkuu Lappeenrannassa vuonna 2018.

Kaikukortti-kokeilua valmistelevat alueet

Kulttuurikaikille -palvelu tuki Karkkilan kaupunkia ja perusturvakuntayhtymä Karviaista (sote) Karkkilan Kaikukortti-kokeilun valmistelussa, Oulun kaupungin sote- ja kulttuuripuolta Oulun Kaikukortti-kokeilun valmistelussa sekä Savonlinnan kaupunkia ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymää Sosteria sekä Savonlinnan Seudun Kolomonen ry:tä Savonlinnan Kaikukortti-kokeilun valmistelussa. Kokeilut alkavat keväällä 2018. Kulttuurikaikille -palvelu koulutti kokeilujen ydinkoordinaattorit kokeilujen käynnistämiseen ja toiminnan ylläpitämiseen ja osallistui Savonlinnassa ja Karkkilassa kokeilujen suunnittelutyöpajoihin. Oulun suunnittelutyöpaja pidetään keväällä 2018.

Kaikukortin kehittämisen jatko hankkeen päättymisen jälkeen

Syksyllä 2017 työstettiin hankkeen lopputuloksia kuten 1) Kaikukortti-opasta kunnille ja alueille ja 2) Kaikukortin valtakunnallista viestintäsuunnitelmaa. Hankkeen tuotokset ja loppuseminaari valmistuvat toukokuuhun 2018 mennessä. Vuonna 2017 varmistettiin myös mahdollisuus jatkaa Kaikukortin kehittämistä jatkohankkeen päättymisen jälkeen. Uusi hanke, *Kaikukortti kaikuu*, alkoi 11/2017 ja hanke kestää 12/2019 asti. Uudessa hankkeessa jatketaan Kaikukortin levittämistä valtakunnallisesti, kehitetään Kaikukortin valtakunnallista rekisteröinti- ja tilastointijärjestelmää ja mallinnetaan Kaikukortille valtakunnallista tukipalvelua.

Lappeenrannan Kaikukortti-koulutusta varten Kaikukortin ensimmäinen käsin piirretty vuosikello. Kuva: Aura Linnapuomi

2.3 Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä (5/2016–2/2017) oli kulttuuri-, taide- ja viestintähanke, jonka tavoitteena oli tehdä näkyväksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa osana itsenäisen Suomen historiaa, kerätä uutta tietoa vähemmistöjen arjesta ja historiasta, sekä lähestyä taidetta ja kulttuuria queer-näkökulmista. Hanke toteutettiin toisaalta monikielisenä sekä esteettömänä verkko- ja verkostomuotoisena portaalina, toisaalta konsultoimalla ja tukemalla taide- ja kulttuuritoimijoita LHBTIQ-kysymyksissä sekä järjestämällä erilaisia tapahtumia ja taideprojekteja. Tämän lisäksi hanke toteutti muistelukeruun *Minoritet i minoriteten* yhteistyössä Svenska litteratursällskapet i Finlandin (SLS) kanssa.

Hankkeen toteuttajat olivat valtakunnalliset organisaatiot Kulttuuria kaikille - palvelu /Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry sekä ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestö Seta ry. Hankkeen johtajana toimi Rita Paqvalén ja taiteellisenä johtajana Katriina Rosavaara. Hankkeen pääyhteistyötahot olivat AV-arkki, Kansallisgalleria, Kansallisteatteri, SKS - Suomalainen kirjallisuusseura, SLS - Svenska litteratursällskapet i Finland, Svenska teatern, Työväen Arkisto, YLE Arkivet ja YLE Elävä arkisto.

Hankejohtaja esitteli hanketta ja hankkeen teemoja 2017 aikana kahdeksassa seminaarissa ja konferenssissa muun muassa Helsingissä, Turussa, Maarianhaminassa, Torniossa ja Tukholmassa. Hankejohtaja konsultoi vuoden 2017 aikana pääyhteistyötahojen lisäksi lukuisia taide- ja kulttuuritoimijoita sateenkaariteemoihin, koulutti museo-oppaita queer-opastusten sisältöihin ja toimi HelSEXinki -näyttelyn asiantuntijana. Hankkeen teemoihin liittyen hanke julkaisi vuoden 2017 aikana 12 blogitekstejä, joiden kirjoittajina olivat esimerkiksi ohjaaja ja saamelaisaktivisti Pauliina Feodoroff, presidentti Tarja Halonen, kulttuurintutkija Myrtti Lehtinen, ohjaaja Milja Sarkola, vammaisaktivisti Jaana Tiiri ja tutkija Jan Wickman. Hanke tuotti yhden musiikkivideon ja yhden yhteisötaideprojektin sekä järjesti vuoden 2017 aikana yhdeksän keskustelutilaisuutta ja seminaaria eri paikkakunnilla Suomessa. Hankkeen taideprojektit esitellään alla ja seminaarit ja muut tilaisuudet luvussa 4. Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hankkeen verkkosivut sijaitsevat osoitteessa <http://suomi100-sateenkaarenvareissa.fi>.

Minoritet i minoriteten

Hanke toteutti yhteistyössä SLS:n kanssa muistelukeruun (26.6.2016–10.7.2017), jossa kerättiin tarinoita siitä, millaista on ja on ollut elää LHBTIQ-henkilönä Suomessa ennen ja nyt, erityisesti ruotsinkielisenä vähemmistönä vähemmistössä. Kyselyn teki hankejohtaja Rita Paqvalén ja queertutkijat Tuula Juvonen, Kati Mustola ja Riikka Taavetti. Kyselyn päättyessä 30 henkilöä oli vastannut kyselyyn. Kyselyn yhteyteen järjestettiin useita keskustelutilaisuuksia ja seminaareja vuosien 2016–2017 aikana. Hankejohtaja esitteli kyselytutkimuksen tuloksia SLS:n, Svenska teatterin ja YLE:n tuottamassa Föredragsmaratonissa Svenska teaternissa 9.9.2017.

Esitelmä on saatavilla verkossa: <https://arenan.yle.fi/1-4223027>

Tvättlina / Pyykkinaru ripustettuna Kaapelitehtaan sisäpihalle. Pyykkinarun ripustaminen on ele, jolla voi osoittaa tukensa kaikkien ihmisten samanarvoisuudelle. Pyykkinaru on Heidi Lunabban ja Ilar Gunilla Perssonin yhteisötaidehanke. Kuva: Heidi Lunabba.

Tahdon-musiikkivideo

Hanke juhlisti 1.3.2017 voimaan astuvaa tasa-arvoista avioliittolakia julkaisemalla musiikkivideon *Tero Hetero feat. Hildá - Tahdon* 20.2.2017. Tero Hetero-yhtyeen ja Hildán esittämän kappaleen tekijät ovat Niina Hartikainen, Henna Helasvuo ja Lasse Turunen sekä Hildá Länsman. Koreografia on Hilppa Lammen käsialaa. Videolla viittoo Silva Belghiti ja tanssijoina esiintyy Svenska Teaternin ja

Kansallisteatterin henkilökuntaa sekä teatteriryhmä Ursa Minorin näyttelijöitä. Videon kuvasi Tomi Palsa, ohjasi Lasse Turunen ja leikkasi Henna Helasvuo.

Tahdon-video YouTubessa: www.youtube.com/watch?v=tEVOuS2PZp8

Videolla haluttiin haastaa työyhteisöjä, kaveriporukkoja ja yksittäisiä ihmisiä juhlimaan ihmisoikeuksien edistymistä Suomessa tanssimalla videota varten tehty koreografia. Tanssihaasteeseen osallistuivat omilla videoillaan Kulttuurikaikille -palvelun henkilökunta ja Kaapelitehtaan väkeä, Seta ja Vihreiden eduskuntaryhmä.

Kulttuurikaikille -palvelun ja Kaapelitehtaan yhteinen tanssivideo: www.youtube.com/watch?v=Tg-T70dh8JU

Tahdon-musiikkivideon kuvaukset. Kuvassa Tero Hetero -bändin jäseniä, Hildá, Svenska Teaternin ja Kansallisteatterin henkilökuntaa sekä teatteriryhmä Ursa Minorin näyttelijöitä. Kuva: Rita Paqvalén.

Queerkätkö

Queerkätkö on taiteilija Kalle Hammin ja Dzamil Kamangerin yhteisöllinen taideteos. Queerkätkössä etsittiin GPS-satelliittipaikannuksen avulla eri paikkoihin piilotettuja kätköjä, joissa esiteltiin Helsingin LHBTIQ-yhteisölle merkityksellisiä paikkoja, kokemuksia ja tapahtumia. Queerkätkö-teoksessa kiinnitettiin

erityishuomiota vähemmistöihin vähemmistön sisällä sekä sukupuoli-vähemmistöihin. Teos julkistettiin Helsingin kaupunginmuseossa 26.6.2017 ja kätköt olivat esillä Helsingissä 30.6.2017 saakka. Teosta esitellään teoksen blogissa kuudella kielellä, eli suomeksi, ruotsiksi, arabiaksi, englanniksi, sekä suomalaisella ja suomenruotsalaisella viittomakielellä. Blogissa julkaistiin myös kesän 2017 aikana kätköjen sisältöjä neljällä kielellä (ei viittomakielellä).

Queerkätkö-teoksen blogi: <https://queercache.blogaaja.fi>

Queerkätkö-teoksen Facebook-sivu: www.facebook.com/queercache

2.4 Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana

Rita Paqvalénin johtama ja Outi Korhosen koordinoima hanke *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana – työllistyminen ja kotoutuminen Pohjoismaissa kirjallisuuden avulla* (2016–2018) toimii kirjallisuuden kielellisen moninaisuuden alueella. Hankkeessa tuetaan ei-valtakielisen kirjallisuuden inklusiota pohjoismaiseen kirjallisuuskenttään sekä tekijöiden että lukijoiden näkökulmasta.

Hanke tuo esiin organisaatioita, projekteja ja käytäntöjä alueen eri maista ja tukee kentän pohjoismaista yhteistyötä. Hanke on osa kolmen ministeriön (STM, OKM, TEM) yhteistä kolmivuotista laajempaa kokonaisuutta *Hyvinvoivien ihmisten innovatiivinen ja avoin Pohjola 2020 – Mahdollisuuksien tasa-arvoa hyvinvoinnista, kulttuurista, koulutuksesta ja työstä*.

Vuoden 2017 aikana hankkeen toiminta on rakentunut kolmen pääteeman ympärille: 1) muunkielisen kirjallisuuskentän kartoittaminen sekä tietopankin luominen, 2) arabiankielisen sekä saamenkielisten kirjallisuuskenttien kartoittaminen sekä 3) monikielisyyden ja monikielisyyskuukauden Multilingual Monthin edistäminen osana kulttuuritoimijoiden, kirjastojen ja koulujen toimintaa.

Hankkeen teemoihin liittyen hanke julkaisi vuoden 2017 aikana selvityksen arabinkielisestä kirjallisuuskentästä, useita artikkeleita ja blogitekstejä, sekä järjesti kuusi keskustelutilaisuutta ja seminaaria eri paikkakunnilla Suomessa sekä Uppsalassa ja Aarhusissa. Tapahtumat ovat avattu luvussa 4. Alla esitetään hankkeessa toteutettu sekä toteutettava selvitys sekä Multilingual Monthin toimintaa.

Ahmed Al-Nawasin A View of the Conditions of Arabic Literature in the Nordic Region -selvityksen julkaisutilaisuus Pohjoismaisessa kulttuuripisteessä. Kuvassa Olli Löytty ja Ahmed Al-Nawas. Kuva: Outi Korhonen

Selvitykset

Ahmed Al-Nawasin kirjoittama selvitys *A View of the Conditions of Arabic Literature in the Nordic Region* koskien arabiankielistä kirjallisuuskenttää Pohjoismaissa julkaistiin kesäkuussa 2017. Selvitys herätti laaja mielenkiinnostusta ja arablit.org-verkkosivu julkaisi arvion selvityksestä. Selvitykseen liittyen Kulttuuria kaikille -palvelu julkaisi kaksi selvitystä kommentoivaa blogitekstiä hankkeen verkkosivulla. Toinen on tutkija Olli Löytyn kommentointipuheenvuoron pohjalta julkaisu blogiteksti "Stop the press! New literary category discovered in the Nordic region" ja toinen on toimittaja Babel Hajjarin teksti "Does the place matter? Questions around the rising of Arabic Nordic literature field".

Saamenkielistä kirjallisuuskenttää käsittelevälle selvitykselle rekrytoitiin saamelaisella kirjallisuuskentällä toimiva tutkija, professori Johanna Domokos, joka aloitti selvityksen teon syksyllä 2017. Selvityksen teossa hyödynnetään kyselytutkimusta, haastatteluja ja aikaisempaa tutkimusta. Selvityksestä ja siihen liittyvistä kyselyistä tiedotettiin viidellä eri kielellä, ja niitä jaettiin laajasti Pohjoismaissa eri kanavien kautta. Selvitys sisältää myös tilattuja artikkeleita, joissa saamenkielen ja kirjallisuuden asiantuntijat avaavat eri saamenkielten haasteet ja tarpeet. Selvitys julkaistaan huhtikuussa 2018 järjestämällä kaksi julkaisutilaisuutta: Helsingissä (Pohjoismaisen kulttuuripiste) ja Rovaniemessä (Suomen saamelainen erikoiskirjasto / Rovaniemen kaupunginkirjasto).

Monikielisyyskuukausi 21.2.–21.3. (Multilingual Month – Satakielikuukausi)

Monikielisyysden edistämiseksi kouluissa ja kulttuurikentällä hanke lanseerasi tammikuussa 2017 pohjoismaisen, vuosittain vietettävän monikielisyyskuukauden, Multilingual Month (21.2.–21.3.). Multilingual Month on jatkoa Suomessa vuodesta 2015 alkaen järjestetylle Satakielikuukaudelle. Yksi Satakielikuukauden järjestäjistä on ollut Kulttuuria kaikille -palvelu. Satakielikuukausi (21.2.–21.3.) on verkostomainen festivaali, joka juhlii kielellistä rikkautta ja tuo esiin monikielisyysden tuottamia asioita ja ilmiöitä.

Pohjoismaiselle moninaisuuskuukaudelle rakennettiin oma sivusto (www.multilingualmonth.org), johon kootaan hankkeen aikana tietoja monikielisyystyötä tekevästä pohjoismaisista organisaatioista, monikielisyys-tyteen liittyvistä hankkeista, kirjastoista ja toimijoista. Sivusto sisältää myös blogin, jossa tarkastellaan pohjoismaista monikielisyttä eri näkökulmista ja jonka kirjoittajat toimivat ympäri Pohjoismaita. Vuoden 2017 blogissa julkaistiin yhdeksän tekstiä, joissa tarkastettiin monikielisyttä Pohjoismaissa eri suunnista ja joiden kirjoittajat tulivat eri Pohjoismaista.

Hanke osallistui myös Suomen Satakielikuukauden koordinointiin ja tiedotukseen.

<https://multilingualmonth.org>

<https://satakielikuukausi.org>

2.5 Avaus. Toimijaksi suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä

Syksyllä 2017 käynnistettiin *Avaus. Toimijaksi suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä* -hanke. Hanke tukee ulkomaalaissyntyisten taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten yhdenvertaista osallisuutta suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä. Hanke koostuu kolmesta eri osa-alueesta: tutkimuksesta, kouluttamisesta ja seminaarista. Hankkeessa mukana ovat Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore ja Globe Art Point ry ja sitä rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö 120 000 euron avustuksella. Hanketta johtaa Rita Paqvalén ja hankkeeseen on palkattu moninaisuuskouluttaja Martina Marti, joka aloitti työnsä 15.11.2017.

Avaus kartoittaa ulkomaalaissyntyisten taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten työllistymistä Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cuporen toteuttaman tutkimuksen sekä Kulttuuria kaikille -palvelun job shadowing -havainnoinnin kautta.

Havainnoitiin osallistuu neljä taide- ja kulttuuritoimijaa. Vuoden 2017 lopussa kolme neljästä toimijasta oli vahvistanut mukanaolonsa hankkeessa: Taiteen edistämiskeskus, Suomen Kansallismuseo ja Turun kaupunginteatteri. Alustavan aikataulun mukaan toteutetaan job shadowing -havainnointi keväällä 2018 ja moninaisuuskoulutus syksyllä 2018. Globe Art Point tukee projektia asiantuntijana ulkomailla syntyneiden taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten yhdenvertaisuus- ja integraatiokysymyksissä ja järjestää hankkeen päätösseminaarin vuonna 2019.

3 Hallinto ja talous

3.1 Yhdistyksen hallitus

Vuonna 2017 Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n puheenjohtajana toimi professori Tiina Rosenberg ja varapuheenjohtajana Juha Paaso (Suomen kulttuuritalot ry). Muut hallituksen jäsenet olivat Cecilia McCullen 19.10.2017 alkaen/ Robert Grew 19.4.–19.10.2017 (Luckan rf), Hanna Helavuori (Teatterin tiedotuskeskus TINFO), Tomi Purovaara (Suomen kansainvälisten taiteilijoiden keskus - International Artists' Center Finland Association ry), Tuuli Rajavuori (Suomen museoliitto ry), Roger Renman 19.10.2017 alkaen / Petri Vahtera 19.4.–19.10.2017 (Kansalaisopistojen liitto KoL) ja Ilmi Villacís (Lukukeskus ry).

Nykyinen hallitus valittiin vuosikokouksessa 19.4.2017 sekä ylimääräisessä vuosikokouksessa 19.10.2017. Vanha ja uusi hallitus kokoustivat vuoden 2017 aikana viisi kertaa. Kokouksista yksi oli järjestäytymiskokous.

3.3 Henkilökunta

Vuonna 2017 Kulttuuria kaikille -palvelussa työskenteli yksitoista henkilöä:

- Moninaisuusasiantuntija Ahmed Al-Nawas (osa-aikainen, 31.5.2017 saakka)
- Hankekoordinaattori ja suunnittelija Mira Haataja (määräaikainen)
- Hankekoordinaattori Outi Korhonen (osa-aikainen ja määräaikainen)
- Saavutettavuusasiantuntija ja hankejohtaja Aura Linnapuomi
- Moninaisuuskouluttaja Martina Marti (määräaikainen 15.11.2017 alkaen)
- Siivooja/toimistoavustaja Iikka Palhamo (osa-aikainen ja määräaikainen, tammikuu 2017)
- Toiminnanjohtaja Rita Paqvalén
- Siivooja/toimistoavustaja Marjo Rasikangas (osa-aikainen ja määräaikainen, 30.1.–31.12.2017)
- Suunnittelija ja saavutettavuusasiantuntija Outi Salonlahti (opintovapaalla 1.9.2017 alkaen)

- Erityisasiantuntija Sari Salovaara (lyhennetty työaika)
- Hankeavustaja Oona Simolin (osa-aikainen ja määräaikainen 1.1.–30.4.2017)

Kulttuurikaikille -palvelussa toimi lisäksi toimeksiannolla kaksi henkilöä: Johanna Domokos (15.10.2017–15.3.2018.) ja Elisa Gylling (viisi päivää välillä 28.11.2017–16.1.2018)

Palvelu ostaa tieto- ja taloushallintopalvelut sekä siivouspalvelut ulkopuolisilta toimijoilta. Kirjanpito- ja taloushallintopalvelut on ostettu tilitoimisto AAM – Tilitoimisto OY:ltä (Aira Mertjoki) ja tilintarkastuksesta vastasi Tiliextra Oy (Susanna Ahola, HTM). Tietohallintopalveluista vastasi JI-Systems Oy (Jouni Idman). Lisäksi henkilökunnalle järjestettiin ruotsin kielen keskustelukurssi, jonka ohjasi Marina Giljam.

Kulttuurikaikille -palvelun toimitilat sijaitsevat Kaapelitehtaalla Helsingissä.

Kulttuurikaikille -palvelun työntekijät osallistuivat viikoittain ruotsinkielisen keskustelutunnille, opettajana Marina Giljam. Kuva: Aura Linnapuomi

3.4 Talous

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuodesta 2003 alkaen ollut Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnan pääasiallinen rahoittaja. Vuonna 2017 ministeriön yleisavustus Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n varsinaiseen toimintaan oli 228 000 euroa.

Yleisavustuksen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tukee yhdistyksen toimintaa hankkeille myönnettyjen erityisavustusten kautta. Vuonna 2017 opetus- ja kulttuuriministeriö maksoi yhdistykselle erityisavustuksia yhteensä 168 000 euroa, joista osa käytettiin 2017 aikana ja osa siirrettiin seuraavalle vuodelle: *Kulttuuripassin jatkohanke*, 33 000 euroa (avustus vuosille 2014–2017 on 100 000 euroa), *Kaikukortti kaikuu* -hanke 15 000 euroa (avustus vuosille 2017–2019 on 215 000 euroa), *Moninaisuus ja monikielisyys kulttuurikentän voimavarana* 70 000 euroa (avustus hankkeen toiselle kaudelle, 5/2017–4/2018) ja *Avaus. Toimijaksi suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä* 50 000 euroa (avustus vuosille 2017–2019 on 120 000 euroa).

Opetus- ja kulttuuriministeriön tuen lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu on rahoittanut toimintaansa muilla hankeavustuksilla, maksullisilla asiantuntijapalveluilla, lipputuloilla sekä palkkioilla.

3.5 Oman toiminnan arviointi

Kulttuuria kaikille -palvelulla on palautelomake, jota käytetään niissä tilaisuuksissa joissa Kulttuuria kaikille-palvelu on ollut pääjärjestäjänä. Sen lisäksi palvelun tekemistä kartoituksista ja muista tilaustöistä pyydetään aina palautetta tilaajalta.

Vuoden 2017 aikana työstettiin Kainuussa ja Espoossa syksyllä 2016 toteutettuja Kaikukortti-kyselyraportteja. Kyselyiden tarkoituksena oli selvittää Kaikukortin merkityksiä ja vaikutuksia sekä Espoon ja Kainuun kortinhaltijoiden että Espoon ja Kainuun Kaikukortti-verkostoissa mukana olevien kulttuuri- ja sote-alan työntekijöiden kannalta. Raportit julkaistaan vuonna 2018. Lisäksi tuettiin Lappeenrannan Kaikukortti-kokeilun aikana syksyllä 2017 tehdyn kyselytutkimuksen toteuttamista. Lappeenrannan kyselyraportti valmistuu alkuvuonna 2018.

4 Tapahtumat ja seminaarit

Palvelu järjesti vuoden 2017 aikana 6 seminaaria ja 16 keskustelutilaisuutta ja muuta tapahtumaa Helsingin lisäksi myös muun muassa Aarhusissa (Tanska), Berliinissä (Saksa), Espoossa, Turussa ja Uppsalassa (Ruotsi).

4.1 Seminaarit

#StopHatredNow – Kohti monimuotoisempaa taidekenttää 9.–11.5.2017

StopHatredNow on vuodesta 2016 järjestetty festivaali joka koostuu tapahtumista ja julkaisuista, jotka käsittelevät monimuotoisuutta, toiseutta ja representaatiota, sekä antavat konkreettisia työkaluja muuttaa taiteenkenttää. Kulttuurilla kaikille -palvelu osallistui vuoden 2017 kokonaisuuden suunnitteluun ja vastasi 9.5. Lavaklubilla järjestetystä iltapäiväseminaarista, jonka puhujat olivat koulutusohjelmajohtaja Max Ryyänen, taidehistorioitsija ja kuraattori Giovanna Esposito Yussif sekä ohjaaja ja käsikirjoittaja Pauliina Feodoroff. Tapahtumakokonaisuuden järjestäjät vuonna 2017 UrbanApa, Kulttuurilla kaikille -palvelu, Kulttuurikeskus Caisa, Interkult, Aalto-yliopiston ViCCA / CuMMA, Zodiak – Uuden tanssin keskus, ArtsEqual, Kansallisteatterin Lavaklubi sekä Ruskeat Tytöt. Seminaarin ohjelma on liitteenä 3a.

Seminaari aineettomasta kulttuuriperinnöstä: Migrants and living heritage 14.9.2017

Kulttuurilla kaikille -palvelu on vuodesta 2014 tukenut Museovirastoa yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisen toteuttamisessa erityisesti koskien moninaisuuden huomioimista. Vuonna 2017 palvelu osallistui seminaarin ”Migrants and living heritage” järjestämiseen. Seminaarin tavoitteena oli keskustella siitä miten Suomessa asuvien siirtolaistaustaisten elävää ja aineetonta kulttuuriperintöä voisi vaalia ja tallentaa. Järjestäjinä olivat Helinä Rautavaaran museo, Intercult, Kulttuurilla kaikille -palvelu, Kulttuurikeskus Caisa ja Museovirasto. Seminaarin ohjelma on liitteenä 3b.

Monikielisyysseminaari Language is the house we live in Tanskassa 21.9.2017

Kulttuuria kaikille -palvelun hanke *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana* järjesti pohjoismaisen seminaarin *Language is the house we live in* Aarhusissa Tanskassa osana pohjoismaista kielifestivaalia. Yhteistyötahona järjestämisessä oli Pohjoismaisen Ministerineuvoston alain kielikoordinaatio-organisaatio, Nordisk Språkkordinasjon. Seminaarin aamupäivä keskittyi ei-valtakielisten kirjailijoiden tilanteeseen ja iltapäivä lukemisen edistämiseen monikielisessä ympäristössä. Seminaarin ohjelma on liitteenä 3c.

Together — Finnish-German Museum Forum 2017: Inclusion as a Strategy for the Future Museum 16.–17.10.2017

Kulttuuria kaikille -palvelu osallistui ensimmäisen suomalais-saksalaisen museofoorumin suunnitteluun ja järjestämiseen. Foorumi järjestettiin Suomen Saksan-instituutissa Berliinissä. Foorumin teemat olivat moninaisuus, yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja osallisuus suomalaisissa ja saksalaisissa museoissa. Tavoitteena on keskustella tämän hetken toiminnasta, tulevaisuuden kehityskuluista ja yhdenvertaisuustyön pitkäaikaisista vaikutuksista sekä jakaa kokemuksia hyvistä käytännöistä. Foorumi on osa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuotta 2017, jonka teemana on ”Yhdessä”. Kaksipäiväiseen foorumiin osallistui noin 40 museotoimijaa Suomesta ja Saksasta. Foorumin ohjelmassa oli paitsi esitelmää ja työpajoja myös paikan päällä tutustumista erilaisiin berliiniläisiin museohankkeisiin. Seminaarin ohjelma on liitteenä 3d.

Kulttuuria kaikille -palvelu tutustumassa Berliinin Historisches Museumiin saavutettavuusratkaisuihin lokakuussa 2017. Kuvassa Sari Salovaara 1917. Revolution. Russland und Europa -näyttelyn saavutettavan esittelytaulun edessä, jossa näyttelyn teemoja on avattu mm. viittomakielellä, selkosaksaksi, pistekirjoituksella ja audioversiona. Kuva Rita Paqvalén

Vårt queera kulturarv II/ Sateenkaareva kulttuuriperintömme II 3.11.2017

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hanke järjesti yhteistyössä Svenska litteratursällskapetin kanssa arkistotyöhön liittyvän seminaarin ja työpajan 3.11.2017 arkistoissa työskenteleville ja arkistoaineistoa käyttäville tutkijoille. Puhumassa olivat muun muassa Pamela Gustavsson (SLS), Maria Miinalainen (SLS), Katri Kivilaakso (SKS), Pete Pesonen (Työväen arkisto), Catherine af Hällström (ÅAB), Virva Hepolampi, Kati Mustola, Antu Sorainen ja Tuula Juvonen. Seminaarin ohjelma on liitteenä 3e.

Kulttuurin rooli sosiaalisessa osallisuudessa ja sosiaalityössä 11.12.2017

Kulttuuria kaikille -palvelu oli mukana järjestämässä pohjoismaista seminaaria ”Kulttuurin rooli sosiaalisessa osallisuudessa ja sosiaalityössä” yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön sekä Pohjoismaisen ministerineuvoston kanssa. Tilaisuus oli osa Suomen ”Pohjola 2020” -prioriteettihanketta. Seminaari järjestettiin ruotsalais-suomalaisessa kulttuurikeskuksessa Hanasaassa ja se houkutteli paikalle salin täydeltä osallistujia sekä Suomesta että muista Pohjoismaista. Seminaarissa tuotiin esiin hyviä esimerkkejä Pohjolasta sekä hallinnon että käytännön tasoilta kulttuuri- ja sosiaalisektoreiden välisen yhteistyön vahvistamisesta kuten kulttuurikaveri-toiminta Helsingistä ja maakunnallisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatiminen Etelä-Savosta. Kaikukorttia esiteltiin useammassa puheenvuorossa ja myös muita pohjoismaisia kulttuurikortteja oli esillä. Seminaarin ohjelma on liitteenä 3f.

4.2 Keskustelutilaisuudet ja muut tapahtumat

Muistelukahvilat

Yksi keskeinen teema Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hankkeelle oli sateenkaarevien muistojen keruut. Muistokeruiden tueksi järjestettiin erilaisia muistelutilaisuuksia ja kannustettiin myös muita toimijoita, kuten esimerkiksi museoita tekemään samoin. Muistelukahviloiden järjestämisen tueksi pidettiin potentiaalisille järjestäjille työpaja Setan toimistolla 15.2.2017. Hanke järjesti itse kaksi muistelukahvilaa: 6.3.2017 ”Skåpliv och öppenhet under 1900-talet”

yhteistyössä Svenska litteratursällskapetin kanssa ja 1.6.2017 ”Minns du? Om HBTIQ på Åland förr och nu” yhteistyössä Maariehaminan Regnbågsfyrenin kanssa. Näiden lisäksi järjestettiin hankkeen innoittamana muistelutilaisuuksia ainakin Helsingin kaupunginmuseossa, Hotelli- ja Ravintolamuseossa sekä Pohjanmaan museossa.

Malja tasa-arvoiselle avioliittolaille

Hanke juhlisti tasa-arvoisen avioliittolain voimaantulusta 1.3.2017 Lavaklubissa järjestetyn juhlatilaisuuden kautta. Tilaisuudessa pitivät juhla- ja muistelupuheita teatterijohtaja Mika Myllyaho, Setan pääsihteeri Kerttu Tarjamo, Tahdon 2013 -kampanjan ohjausryhmän jäsen Helleke Heikkinen, Setan entinen varapuheenjohtaja ja Sateenkaariperheiden entinen puheenjohtaja Elina Laavi, Amnesty Internationalin Pia Puu Oksanen, nyt jo edesmennyt kansanedustaja Outi Ojala, pitkän linjan Seta-aktiivi Jorma Hentilä, Trasekin varapuheenjohtaja Hanna Leppänen, Suomi 100 -toimiston ohjelmapäällikkö Suvi Innilä. Maljapuheen pitivät hankkeen johtaja Rita Paqvalén ja taiteellinen johtaja Katriina Rosavaara. Lisäksi illassa esiintyi Kaupungin naiset -kuoro sekä Tero Hetero -bändi. Tilaisuus tulkittiin suomalaiselle viittomakielelle ja striimattiin.

Arabiankielistä kirjallisuuskenttää koskevan raportin esittelytilaisuudet

Ahmed Al-Nawasin *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana* -hankkeelle tekemä selvitys *A View of the Conditions of Arabic Literature in the Nordic Region* esiteltiin kahdessa tilaisuudessa. Ensimmäinen näistä järjestettiin Uppsalassa 20.4. yhteistyössä Uppsala Litteraturcentrumin kanssa. Paikalla oli arabiankielisiä kirjailijoita, kääntäjiä ja kustantajia sekä Ruotsin kulttuurihallinnon (Kulturrådet, Författarfond) ja kirjailijakeskuksen (Författarcentrum) edustajia. Esittelytilaisuutta seurasi keskustelu- ja verkostoitumistapaaminen ja illalla monikielinen runoilta, joka oli yleisölle avoin tilaisuus ja järjestettiin yhdessä Bagdad Cafén kanssa. Toinen tilaisuus järjestettiin Helsingissä Pohjoismaisessa kulttuuripisteessä 31.5.2017. Siellä Al-Nawasin selvitystä kommentoi tutkija Olli Löytty. Löytyn laajempaan keskustelua herättänyt puheenvuoro on saatavilla monikielisyysprojektin Multilingualit-blogista.

TOVE – en queer ikon

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hanke järjesti 28.4.2018 yhteistyössä Svenska teaterin kanssa keskustelutilaisuuden ”TOVE – en queer ikon”, jonka aiheena oli Tove Janssonin merkitys sateenkaariväestölle ja queer-taiteelle. Seminaari oli ruotsinkielinen ja mukana keskustelussa olivat Boel Westin (SE), Pipsa Lonka, Andrea Björkholm, Anna Moring ja Catariina Salo (moderaattori). Järjestäjinä olivat Svenska Teatern, Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä sekä Regnbågsankan.

Saavutettavuusagentti-pilottikoulutus

Kulttuurikaikille -palvelu järjesti koko päivän mittaisen maksuttoman saavutettavuusagentti-pilottikoulutuksen 25.4. Tilaisuuteen kutsuttiin osallistujia Suomen teatterit ry:stä, Teatterikeskuksesta ja Sirkuksen tiedotuskeskuksesta. Koulutuksen vetivät Aura Linnapuomi ja Outi Salonlahti, ja sen aikana avattiin käsitteitä ja käsiteltiin saavutettavuutta palveluiden, organisaatioiden ja taiteellisten sisältöjen näkökulmista. Lisäksi esiteltiin työkaluja ja pohdittiin yhdessä sitä, millaisissa rooleissa saavutettavuusagentit voisivat toimia omilla kentillään. Iltapäivällä koulutukseen kutsuttiin kahvittelemaan ja keskustelemaan Transforces on Stage -festivaalin kuraattori ja tuottaja Annu Kemppainen sekä Transforces-ryhmän Maru Hietala. Koulutus sai paljon hyvää palautetta ja mahdollisuuksien mukaan Kulttuurikaikille -palvelu järjestää vastaavanlaisia koulutuksia myös lähivuosina.

Sateenkaarevuus kirjallisuudessa

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hanke järjesti vuoden 2017 aikana kaksi kirjallisuuteen pureutuvaa keskustelua. Ensimmäinen järjestettiin 11.5.2017 Kirjasto 10:ssä otsikolla ”Kruisailu ja ostettu rakkaus kirjallisuudessa” ja englanninkielisessä keskustelussa kirjallisuudentutkija Mikko Carlsson keskusteli kirjailijan Garth Greenwellin kanssa homoseksuaalisuuteen liittyvistä teemoista kirjallisuudessa. Hanke osallistui syksyllä Turun kirjamessuihin 6.10.2017 ja järjesti yhteistyössä SQS - Suomen queertutkimuksen seuran kanssa suomenkielisen keskustelutilaisuuden ”Kaapista kaanoniin – kotimaisen kirjallisuuden sateenkaareva historia” koskien queer-teemoja Suomen kirjallisuushistoriassa. Keskustelutilaisuudessa oli mukana tutkijat Mikko Carlson, Elsi Hyttinen ja Alexandra Stang ja haastattelijana toimi hankejohtaja Rita Paqvalén.

Monikielisyys ja moninaisuus Maailma Kylässä -festivaalilla

Kulttuuria kaikille -palvelun monikielisuushanke osallistui 27.5. Maailma kylässä -kirjallisuusfestivaaleille järjestämällä keskustelun Sivuvallon Roaddi-projektiin liittyen. Roaddi-projektissa Suomessa asuvat espanjankieliset runoilijat käänsivät saamenkielisten runoilijoiden tekstejä espanjaksi ja julkaisivat kolmikielisen kirjan, jonka saamelaiskirjailijat esittelivät ensimmäisellä kansainvälisellä alkuperäiskansojen kirjallisuusfestivaalilla Meksikossa. Outi Korhosen moderoimaan kaksikieliseen keskusteluun osallistuivat runoilijat Inger-Mari Aikio ja Daniel Malpica.

Keskustelu Maailma kylässä -kirjallisuusfestivaalissa Sivuvallon Roaddi-projektiin liittyen. Kuvassa: runoilijat Inger-Mari Aikio ja Daniel Malpica sekä hankekoordinaattori Outi Korhonen.

Paneelikeskustelu Ahvenanmaan sateenkaarevasta historiasta

Hanke *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä* osallistui myös Ahvenmaan Pride -festivaaliin keskustelutilaisuudella "I Magnus/Marias fotspar. Om leva som HBTIQ på Åland förr och nu" 17.8. Paneelikeskustelu järjestettiin yhteistyössä Regnbågsfyrenin ja Kulturhistoriska Muséetin kanssa ja sen aiheena oli seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historia Ahvenanmaalla. Keskusteluun osallistui aktivisti Lina Antman, museointendentti Graham Robins (Ålands kulturhistoriska museum) & arkistotyöntekijä Hanna Strandberg (Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.). Keskustelun moderaattorina toimi hankejohtaja Rita Paqvalén.

Monikielisyyskeskustelut Turun kirjamessuilla

Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana -hanke järjesti Turun kirjamessuilla kaksi paneelikeskustelua: 1) "Monikielisyyden jatkumo suomalaisessa kirjallisuudessa" 7.10., johon osallistuivat tutkijat Vuokko Hirvonen, Heidi Grönstrand ja Katri Talaskivi ja jonka puheenjohtajana toimi tutkija Olli Löytty, 2) "Diasporic literary languages in Finland" 8.10. johon

osallistuivat arabiankielinen runoilija-toimittaja Ahmed Zaidan, kurdin kielten kääntäjä ja lakimies Husein Muhammed, saamenkielisen kirjallisuuden tutkija Vuokko Hirvonen ja somalinkielisen kirjallisuuden aktiiviharrastaja Abdishakur Ali ja jonka puheenjohtajana toimi Outi Korhonen.

DiDa 2017 -festivaali

Kulttuurikaikille -palvelu järjesti yhdessä Kynnys ry:n, *Tukilinja*-lehden, Abilis-säätiön, Kulttuuriyhdistys Suomen Eucra ry:n sekä useiden kulttuuritoimijoiden kanssa Disability Day Art & Action DiDa 2017 -festivaalin Helsingissä 3.12.2017 sekä sitä edeltävällä viikolla 27.11–3.12. Tapahtuma toi kansainvälisen vammaisten päivän yhteydessä esille vammaisia taiteentekijöitä ja nosti esiin vammaisten kulttuurisiin oikeuksiin liittyviä kysymyksiä. Festivaalin pääohjelma järjestettiin Helsingissä Ruoholahden ostoskeskuksen yhteydessä olevassa tapahtumatilassa, jossa muun muassa palkittiin vammaisvähemmistön osallisuutta kulttuurin alalla edistänyt taiteilija Kaisa Leka Vimma-palkinnolla. Festivaaliin liittyvää ohjelmaa oli useissa muissa paikoissa Helsingissä sekä Espoossa, esimerkiksi DuvTeatrenin seminaari ”Min historia – Ett festligt seminarium om korsningen mellan konst, historia och intellektuell funktionsvariation”; opastukset ja työpajat Ateneumissa, Kiasmassa, Teatterimuseossa ja Helsingin kaupunginmuseossa; viittomakielelle tulkattu esitys Kansallisteatterissa ja elokuvaesitys Kino Tapiolassa.

Kuvassa Vimma-palkittu Kaisa Leka ja Amu Urhonen Dida-tapahtumassa. Taustalla viittomakielen tulkki. Kuva: Ismo Helén

Muut tapahtumat

Lisäksi Kulttuurikaikille -palvelu osallistui Haloo marraskuu – lasten ja nuorten taideriehan suunnitteluun ja järjestämiseen. Tilaisuuden pääjärjestäjä oli Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö Vamlas, ja sitä rahoitti Joulupukki-säätiö. Tilaisuus järjestettiin kulttuurikeskus Korjaamolla 19.11.2018. Tavoitteena oli nostaa esiin pääkaupunkiseudun esteetöntä kulttuuriharrastustoimintaa sekä ja vammaisia taiteen tekijöitä. Työpajoja järjestivät mm. Sirkus Magenta ja musiikkikoulu Resonaari. Esiintymässä olivat muun muassa katutanssija R-I-C ja Dancehearts-tanssiryhmä.

Kulttuurikaikille -palvelun tapahtumavuoteen kuului myös kaikille yhteistyötahoille avoin Häädetään harmaus -juhla 7.11.

5 Asiantuntijatoiminta

Kulttuuria kaikille -palvelu on kulttuuritoimijoiden käytettävissä taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Palvelu osallistuu kehittämistyöhön erilaisissa hankkeissa ja tukee kulttuurihallintoa alansa kysymyksissä.

Palvelu jakaa tietoa hyvistä käytännöistä, tietomateriaaleista, kontakteista, yhteistyötahoista ja kouluttajista. Lisäksi palvelu neuvoa kartoitusten ja suunnitelmien tekemisessä, rahoitusmahdollisuuksissa ja opinnäytetöihin liittyvissä kysymyksissä. Kysymyksiä palvelulle tulee kulttuuripalvelujen tuottajilta, oppilaitoksilta, eri alojen opiskelijoilta, kansalaisjärjestöistä ja kuntien sekä valtion hallinnolta, myös yrityksistä sekä toimittajilta. Osa kysymyksistä tulee kansainvälisiltä toimijoilta.

5.1 Konsultointi

Toiminnan laajentuessa yhteistyö- ja konsultaatiopyynnöt ovat lisääntyneet, ja Kulttuuria kaikille -palvelu on myös antanut lausuntoja esimerkiksi suunnitelmista, lakiehdotuksista sekä erilaisista ohjelmista. Tämän lisäksi esimerkiksi hankkeen *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä* -hankkeen yksi keskeisistä toimintamuodoista oli konsultointi. Luetellut konsultoinnit ovat osa Kulttuuria kaikille -palvelun yleishyödyllistä toimintaa eikä niistä peritä maksua.

Vuonna 2017 Kulttuuria kaikille -palvelu konsultoi saavutettavuus- ja moninaisuuskysymyksissä museoita ja gallerioita, esimerkiksi Kirpilän taidekotia, Helsingin kaupunginmuseota, Aineen taidemuseota, Hotelli- ja ravintolamuseota (Helsinki), Valokuvagalleria Hippolytea (Helsinki) ja Pohjanmaan museota; tanssi- ja teatteritoimijoita kuten Kansallisteatteria, Svenska Teaternia, Kaapelin tanssipäivää, Viirus Teatteria ja Zodiakia; kulttuurikeskuksia kuten Stoa (Helsinki) sekä Kaapelitehdasta ja Tanssin taloa (uudisrakennuksen saavutettavuudesta); kirjastoja, esimerkiksi Helmet-kirjastot ja Helsingin kaupungin kirjaston Koti- ja palvelukirjasto; arkistoja kuten Svenska litteratursällskapet; viestintäalan toimijoita, esimerkiksi Pink Eminence; sosiaalialan järjestöjä esimerkiksi Invalidiliittoa ja Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom; kansainvälisiä toimijoita kuten Suomen Saksan-instituuttia (Saksa), Gentoften keskuskirjastoa (Tanska) ja The Heritage Council:in hanketta (Irlanti) sekä muita

toimijoita, esimerkiksi Selkokeskusta ja ikääntyneiden palveluja tarjoavia Pihlajakotia/Lehmuskotia.

Näiden lisäksi Kulttuuria kaikille konsultoi opetus- ja kulttuuriministeriötä mm. kulttuurin aluepoliittisissa linjauksissa. Kulttuuria kaikille -palvelu antoi lausuntoja muun muassa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteista, saavutettavuusdirektiivin kansallisen säädösvalmistelun työryhmän väliraportista, elokuvalaista, Pirkanmaan kulttuurihyvinvointisuunnitelmasta, RT-kortista ”Kiinteistön opasteet” ja ehdotuksesta museopoliittiseksi ohjelmaksi. Lisäksi palvelu kommentoi hakemuksia Elävän perinnön kansalliseen luetteloon sekä konsultoi Saavutettavaa lastenkulttuuria SATA2 -hankesuunnitelman tekemistä ja lupautui mukaan yhteistyökumppaniksi hankkeeseen (hankkeen toteuttavat Pirkanmaan lastenkulttuurikeskukset yhteistyössä Taiteen perusopetusliiton kanssa). Kulttuuria kaikille -palvelu on myös konsultoinut Turun museokeskusta Historian museo -hankkeen hakuvaiheessa.

5.2 Työryhmät ja yhteistyöverkostot

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta tekee aktiivisesti yhteistyötä erilaisten sidosryhmien kanssa ja on jäsenenä monissa työryhmissä, ohjausryhmissä, verkostoissa ja neuvottelukunnissa. Kulttuuria kaikille -palvelu on myös Taideyliopiston koordinoiman monitieteisen ArtsEqual-tutkimushankkeen vuorovaikutuskumppani. Lisäksi palvelun henkilökunta on osallistunut vuoden 2017 aikana yhteen palkintoraatiin.

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta on ollut vuonna 2017 jäsenenä seuraavissa ohjausryhmissä, työryhmissä ja neuvottelukunnissa:

- Selkokeskuksen neuvottelukunta (Rita Paqvalén, varalla Ahmed Al-Nawas ja Sari Salovaara)
- Näkövammaisten Kulttuuripalvelun kuvailutulkkaustoimikunta (Outi Salonlahti / Aura Linnapuomi, varalla Sari Salovaara)
- Näkövammaisten Kulttuuripalvelun kulttuurin kuluttaja -toimikunta (Aura Linnapuomi, varalla Sari Salovaara)
- ESKEn Esteettömyyden yhteistyöfoorumi (Outi Salonlahti / Aura Linnapuomi, Sari Salovaara)
- Kulttuuriluotsitoiminnan kansallisen koordinaatio- ja kehittämishankkeen ohjausryhmä (Aura Linnapuomi)

- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön asettaman terveyttä ja hyvinvointia edistävän taide- ja kulttuuritoiminnan yhteistyöryhmä (Aura Linnapuomi)
- Kuntien peruspalvelujen arviointihankkeen asiantuntijaryhmä (Aura Linnapuomi)
- Safe Haven Helsinki -ohjausryhmä (Rita Paqvalén)
- Suomen PENin johtokunta (Rita Paqvalén)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön Merkityksellinen Suomessa -kampanjan toteuttamista suunnitteleva ja ohjaava työryhmä (Rita Paqvalén)
- Elokuvan saavutettavuusfoorumi (Outi Salonlahti / Aura Linnapuomi, varajäsen Mira Haataja)
- Tampereen kaupungin Kulttuuri ankkurina sosiaali- ja terveyspalveluissa -hankkeen (2017–2018) ohjausryhmä (Mira Haataja)
- Vammaisuuden vaiettu historia -hankkeen verkostotyöryhmä (Sari Salovaara)

Rita Paqvalén, Outi Salonlahti (1–6/2017) ja Mira Haataja (5–12/2017) osallistuivat ruotsinkieliseen saavutettavan teatterin verkoston (Nätverket för tillgänglighet på teatern) toimintaan, jossa valmisteltiin seminaaria valkoisuudesta (Åbo Svenska Teatern 29.1.2018). Outi Salonlahti ja Aura Linnapuomi osallistuivat Armas-festivaalin suunnittelutapaamiseen. Mira Haataja oli jäsenenä valtakunnallisessa Terveyttä Kulttuurista -verkostossa, keväällä 2017 perustetussa Taikusydämen Uudenmaan alueen koordinaatioryhmässä sekä mielenterveys- ja päihdetyön osaamisen kehittämisen MiePäOsaa-verkostossa.

Kulttuuria kaikille -palvelu on yhteistyökumppanina Tampereen yliopiston hankkeessa *Vammaisuuden vaiettu historia. Identiteetti, osallisuus, yhteiskunta*. Koneen säätiön vuosina 2017–2019 rahoittama hanke luo yhteistyötä tutkijoiden ja järjestökentän välille sekä lisää historiatietoisuutta ja yhteiskunnallista keskustelua vammaisuudesta.

Sari Salovaara osallistui Kulttuuria kaikille -palvelun edustajana raatiin, joka valitsi vuoden 2017 Vimma-palkinnon saajan. Vimma-palkinto on 5000 euron suuruinen Kynnys ry:n ja Vammaisten Koulutuksen ja Työllisyyden Tuki ry:n palkinto yksilölle tai ryhmälle, taiteelliselle toiminnalle tai taidetapahtumalle, jossa vammaisuus ja toimintarajoitteisuus on tuotu yhteiskunnalliseen tietoisuuteen ja keskusteluun tavalla, joka on herättänyt laadullaan positiivista huomiota.

5.3 Saavutettavuuskartoitukset sekä -suunnitelmat

Saavutettavuuskartoitus auttaa kohdetta kehittämään tarjontaansa ja viestintäänsä siten, että mahdollisimman moni pääsisi osallistumaan ja osalliseksi. Kulttuuria kaikille -palvelu on lähes ainoana Suomessa tehnyt kartoituksia, jotka avaavat organisaation toiminnan saavutettavuutta laajemmin kuin rakennetun ympäristön osalta. Rajallisen työajan puitteissa Kulttuuria kaikille -palvelu pyrkii tekemään korkeintaan kaksi kartoitusta tai suunnitelmaa vuodessa.

Kulttuuria kaikille -palvelulta tilatuissa saavutettavuuskartoituksissa tarkastellaan kulttuurikohteen toimivuutta kaikkien kävijöiden/asiakkaiden ja henkilökunnan kannalta. Kartoituksen tilaajalle luovutettavassa raportissa tehdään kehittämisehdotuksia koskien strategista suunnittelua, viestintää, palveluja ja rakennettua ympäristöä. Vuonna 2017 suunniteltiin yhteistyössä Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKEn kanssa pilottikurssia saavutettavuuskartoittajien kouluttamiseksi keväällä 2018.

Taide- ja kulttuuriorganisaatiot voivat tilata Kulttuuria kaikille -palvelulta kartoitusten lisäksi myös saavutettavuussuunnitelman halutessaan kehittää palvelujaan mahdollisimman hyvin toimiviksi. Suunnitelma tehdään yhteistyössä henkilöstön kanssa ja siihen listataan ja aikataulutetaan saavutettavuuden edistämiseksi tehtävät toimet. Vuonna 2017–2018 on tehty saavutettavuussuunnitelma Kajaanin taidemuseolle.

5.4 Kouluttaminen, esitelmät ja puheenvuorot

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta on toiminut luennoitsijoina, paneelikeskustelijoina tai työpajan ohjaajina noin 65:ssä muiden toimijoiden, palvelun itse tai yhteistyössä muiden kanssa järjestämissä tilaisuuksissa tai koulutuksissa.

Palvelun henkilökunta on kouluttanut, luennoinut, ohjannut työpajoja ja moderoinut paneelikeskusteluita muun muassa monikielisyydestä ja monikielisestä kirjallisuuskentästä Pohjoismaissa, yhdenvertaisuudesta ja saavutettavuudesta kansalaistoiminnassa, normikriittisestä kirjastosta, yhdenvertaisesta taiteilijapolusta, yhdenvertaisesta taidekasvatuksesta, kulttuurin roolista sosiaalisessa osallisuudessa, queer-opastuksista, representaatioista taiteessa ja taiteen roolista sosiaalityössä. Lista henkilökunnan pitämistä koulutuksista, esitelmistä ja puheenvuoroista löytyy liitteestä 2.

6 Julkaisut ja artikkelit

Kulttuuria kaikille -palvelun omat julkaisut sekä henkilökunnan kirjoittamat artikkelit muiden julkaisuissa ovat tärkeä tapa tuoda valtakunnallista näkyvyyttä saavuttavuuteen ja moninaisuuteen liittyville sekä palvelun kannalta ajankohtaisille kysymyksille. Oppaiden, tarkistuslistojen ja muiden ohjemateriaalien julkaisemisella vahvistetaan myös saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvän tiedon saatavuutta valtakunnallisesti.

Vuonna 2017 palvelu julkaisi omassa julkaisusarjassaan yhden uuden julkaisun sekä verkkosivuillaan kaksi uutta artikkelia. Lisäksi Yleisten kirjastojen saavutettavuussuositus, jonka työryhmään kuului Kulttuuria kaikille -palvelun asiantuntijoita, julkaistiin myös englanniksi ja ruotsiksi Kuntaliiton julkaisusarjassa syksyllä 2017.

Palvelun henkilökunta on myös kirjoittanut seitsemän artikkelia aikakauslehtiin ja muihin julkaisuihin. Kaikki palvelun vuoden 2017 julkaisut löytyvät liitteestä 1.

6.1 Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja ja muut julkaisut

Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisuja -sarjassa (ISSN 2341-913X) ilmestyi vuonna 2017 yksi uusi julkaisu.

Kulttuuria kaikille -palvelu tuottaa, tilaa muilta ja julkaisee omilla verkkosivuillaan vuosittain myös materiaalia, joka ei kuulu julkaisusarjaan. Näitä aineistoja ovat esimerkiksi artikkelit ja tarkistuslistat. Vuoden 2017 julkaistiin kaksi artikkelia. Tämän lisäksi julkaistiin palvelun verkkosivuilla myös viestintätoimisto Hahmon tekemä sukupuolineutraalin WC:n symboli 26.6.2017.

6.3 Artikkelit muiden julkaisuissa ja verkkoalustoilla

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun kirjoittamalla artikkeleita ajankohtaisista kysymyksistä aikakauslehtiin sekä taide- ja kulttuurialan julkaisuihin ja verkkoalustoille.

Vuoden 2017 aikana Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta on kirjoittanut muiden julkaisuissa seitsemän artikkelia, kolumnia tai kirjan lukua muun muassa

sosiaalisesta osallisuudesta, osallisuudesta, saavutettavan seminaarin järjestämisestä, vähemmistöjen vähemmistöistä, kulttuurikentän vastuusta ja kuvailutulkkauksesta.

Artikkelit on lueteltu liitteessä 1.

7 Viestintä

Keskeinen Kulttuuria kaikille -palvelun väline tiedon välittämisessä on verkkosivusto, www.kulttuuriakaikille.fi, sekä sähköpostilista, jolle voi rekisteröityä jäseneksi sivuston kautta. Sähköpostilistan jäsenet voivat lähettää listalle tiedotteita, kysymyksiä ja kutsuja. Palvelu viestii jäsenilleen jäsentiedotteella 2–3 kuukauden välein. Lisäksi palvelu hyödyntää viestinnässään sosiaalista mediaa: Facebookia, YouTubea ja Twitteriä. Vuonna 2017 palvelu teki uuden aluevaltauksen ja tuotti useita infovideoita.

Kulttuuria kaikille -palvelun verkkosivun lisäksi palvelu ylläpitää verkkosivuja *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä* (yhdessä Setan kanssa) ja *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana – työllistyminen ja kotoutuminen Pohjoismaissa kirjallisuuden avulla* -hankkeille. Palvelu hallinnoi myös pohjoismaisen monikielisyyskuukausi *Multilingual Monthin* blogialustaa. Yllämainituilla hankkeilla ja Kaikukortilla on myös omat Facebook-sivut.

7.1 Kulttuuria kaikille -verkkosivusto

Verkkosivustolle lisättiin uutta materiaalia ja sivuston tekstejä ja rakennetta päivitettiin. Hankeosioon luotiin uusi sivu hankkeelle *Avaus. Toimijaksi suomalaisella taide- ja kulttuurikentällä*. Myös *Kulttuuripassin jatkohankkeen* hankesivua ja Kaikukortista kertovaa kokonaisuutta päivitettiin sekä luotiin sinne omat alasivut Espoon, Kainuun ja Lappeenrannan Kaikukortille, Kaikukortin tietopankille sekä Kaikukortin pop up -kohteille. Lisäksi verkkosivulle tuotettiin Kaikukortin selkokieline sivu: Tietoa Kaikukortista.

Kulttuuria kaikille -palvelu jatkoi blogikirjoitusten julkaisemista verkkosivuillaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyen. Blogiin aloitettiin uutena Yhdistyksen hallitus bloggaa -sarja, jossa julkaistiin vuoden 2017 aikana kolme blogitekstiä. Yhteensä blogikirjoituksia julkaistiin Kulttuuria kaikille -palvelun verkkosivuilla yhdeksän vuoden 2017 aikana, joista seitsemän suomeksi, yksi suomalaisella viittomakielellä ja yksi ruotsiksi. Verkkosivuilla olevan bloginsa lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu on luonut *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana* -hankkeen sivuille (Multilingua-lit) hankeblogin multilingualit.wordpress.com sekä hankkeen koordinoimalle Multilingual Month -tapahtumalle oman blogin multilingualmonth.org/blog. Näissä

julkaistiin vuoden 2017 aikana 8 (joista 3 oli uutisia) ja 9 blogitekstiä. Lisäksi *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä* -sivustolla on oma bloginsa <http://suomi100-sateenkaarenvareissa.fi/blogi>, jossa julkaistiin 12 blogikirjoitusta vuoden 2017 aikana.

7.2 Sähköpostilista

Kulttuuria kaikille -palvelu siirsi syksyllä 2017 sähköpostilistan ylläpidon Greenspotille aiemman ylläpidon aikana ilmenneiden ongelmien vuoksi. Kulttuuria kaikille -palvelun sähköpostilistalla oli vuoden lopulla 349 jäsentä (vuonna 2016 410 jäsentä). Listalla uutisoidaan ajankohtaisista kulttuurikentän saavutettavuuteen, yhdenvertaisuuteen ja moninaisuuteen liittyvistä asioista. Listalla oli vuoden aikana liikennettä yhteensä 107 viestin verran.

Kulttuuria kaikille -palvelun työntekijät lähettivät yhteensä 99 tiedotetta, kysymystä tai kommenttia listalle vuoden aikana. Suurin osa henkilökunnan lähettämistä viesteistä oli uutiskirjeitä, johon oli koottuna 2–6 tiedotetta samaan viestiin. Muut listan jäsenet lähettivät yhteensä 9 tiedotetta, kysymystä tai kommenttia listalle vuoden aikana. Suurin osa listan jäsenistä asuu Suomessa, osa muissa Pohjoismaissa sekä muualla Euroopassa.

7.3 Sosiaalinen media

Vuoden 2017 lopulla Kulttuuria kaikille -palvelun Facebook-sivulla oli 1900 tykkääjää (1603 tykkääjää vuonna 2016). Sivulle linkitettiin lähes joka arkipäivä useita uutisia ja muuta tietoa.

Kulttuuria kaikille -palvelu on, omien Facebook-sivujen lisäksi, luonut hankkeille erillisiä Facebook-sivuja. Kaikukortin Facebook-sivulla (facebook.com/kaikukortti) oli vuoden lopulla noin 528 tykkääjää. Kesäkuusta 2017 lähtien Kaikukortti-sivua on ylläpidetty yhdessä Lappeenrannan Kaikukortti-kokeilun kumppaneiden kanssa. Multilingualism and Diversity as a Resource in the Cultural Field -hankkeen Facebook-sivulla (facebook.com/multilingualit) oli vuoden lopulla 199 tykkääjää. Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -Facebook-sivua (facebook.com/suomi100sateenkaarenvareissa) ylläpidettiin yhteistyössä Setan kanssa. Sivulla oli vuoden lopulla 1272 tykkääjää. Multilingual Month -Facebook-sivulla oli vuoden lopulla 217 tykkääjää.

Kulttuuria kaikille -palvelun suomalaisella viittomakielellä, suomenruotsalaisella viittomakielellä ja kansainvälisillä viittomilla tuotetut videot ovat katseltavissa YouTubessa. Osa tallenteista on palvelun omalla YouTube-tilillä, osa kuvaajien tileillä.

Kulttuuripassin jatkohankkeessa työstettiin kaksi Espoon Kaikukortti-kumppaneita esittelevää videota Uusimaa-viikolle 5/2017 sekä Kaikukortti-perehdytysvideo Kaikukortti pähkinäkuoressa Kainuun Kaikukortti-verkoston sote-toimijoille 6/2017. Espoon Kaikukortti-kumppaneita esittelevät videot ovat julkisesti saatavilla YouTubessa palvelun omalla tilillä. Espoon videot saivat YouTubessa 166 näyttökertaa ja näiden videoiden jakaminen Kaikukortin Facebookissa tavoitti 2804 henkilöä ja sai aikaan 19 jakoa. Kaikukortti pähkinäkuoressa -perehdytysvideo on saatavilla toistaiseksi vain suljetussa Kainuun soten Kaikukortti-materiaalipankissa ja sitä on katsottu 15 kertaa.

Kulttuuria kaikille -palvelulla ei ole omaa Twitter-tiliä, mutta Kulttuuria kaikille -palvelu mainitaan keskusteluissa aihetunnisteella #kulttuuriakaikille. Lisäksi Kaikukortista käytiin edelleen vilkasta keskustelua aihetunnisteella #kaikukortti. Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hanketta nostettiin keskusteluun aihetunnisteilla #suomi100, #lhbtq sekä #suomi100 ja #suomi100sateenkaarenvareissa. Vammaisten taiteentekijöiden tapahtuma DiDa - Disability Day Art an Action käytti sosiaalisessa mediassa tunnistetta #DiDa.

7.4 Verkkosivujen kävijätilastot

Vuoden 2017 aikana Kulttuuria kaikille -palvelun verkkosivuilla oli yhteensä 72 747 sivun katselua, käyttäjiä 27 497 ja istuntoja 35 820. Istuntoja oli keskimäärin päivässä 100 ja sivun katseluita 202 päivässä. Kulttuuria kaikille -palvelun blogin kaikkia tekstejä oli vuoden aikana luettu yhteensä noin 4319 kertaa.

Sivuille on löydetty pääasiassa Google-haun ja Facebookin kautta sekä tulemalla suoraan verkkosivuille osoitteessa www.kulttuuriakaikille.fi sekä Iltalehden kautta. Viisi katselluinta sivua olivat järjestyksessä etusivu, Kaikukortti, Kulttuuria kaikille -palvelun symbolipankki, Saavutettavuus ja Mitä on moninaisuus. Sivujen suosituimpien hakusanojen joukossa olivat mm. kulttuuria kaikille, Kaikukortti ja moninaisuus.

Noin 85 % sivuston käynneistä tuli Suomesta. Ylivoimaisesti suurin osa kävijöistä selasi sivuja suomenkielisellä selaimella ja seuraavaksi eniten englanninkielisellä selaimella ja kolmanneksi eniten ruotsinkielisellä selaimella. Noin 53 % Suomesta peräisin olevista istunnoista oli Helsingistä. Myös Tampere, Espoo, Turku, Vantaa, Oulu, Jyväskylä ja Lappeenranta olivat niiden kymmenen kaupungin joukossa, joista verkkosivuilla oli käyty eniten.

Verkkosivuilla oli reilu 30 kävijäpiikkiä, jolloin istuntoja oli yli 300 päivässä. Suurimpiin kävijäpiikkeihin vaikuttivat esimerkiksi uutinen Unisex-symbolista, palvelun työnhaku-ilmoitus Avaus-hankkeesta, Kainuun Kaikukortin jatkon tiedote, Pohjola 2020 -hankkeen (Norden2020) seminaari Hanasaassa, DiDa – Disability Day Art & Action, DuvTeaterin seminaari Min historia, Muistiorganisaatioille suunnattu ehdotus järjestää muistelutilaisuus sateenkaarteemoista, seminaarin *Inclusion as a strategy for the future museum* - uutinen ja uutinen OKM:n avustuksista taiteen ja kulttuurin saatavuuden parantaminen lapsille ja nuorille ja turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien integrointi.

7.5 Medianäkyvyys

Kulttuuria kaikille -palvelu seuraa varsinkin verkossa julkaistuja artikkeleita ja uutisia, joissa palvelu mainitaan, vaikka mediaosumien seuranta on satunnaista.

Kulttuuria kaikille -palvelun, ja erityisesti palvelun hankkeiden, toiminnasta on kirjoitettu laajasti vuoden 2017 aikana. Suuren näkyvyyden sai kesäkuussa julkistettu Unisex-symboli, joka pääsi Ylen *Uutisiin* 27.6. ja josta kirjoitettiin muun muassa *Ilta-lehdessä* 27.6. ja *Nyt-liitteessä* 27.6. ja 28.6. Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnanjohtajaa on haastateltu kehitysvammaisten mahdollisuuksista toimia kulttuurikentällä (*Hufvudstadsbladet* 27.12.2017, ”Deltagande inte nödvändigtvis en hobby”) ja monikielisyydestä suomalaisella kulttuurikentällä, (*Radio Vega* 22.11.2017, ”Ágnes Kaszás livnär sig på rymningsspel och samtidsteater: Jag får jobba tre gånger hårdare än en finsk kollega och bevisa att jag inte är en galen östeuropé”).

Kaikukortti

Kaikukortti näkyi mediassa monta kertaa vuoden aikana. Kainuun Kaikukortti-kokeilun jatkuminen nousi otsikoksi Kainuun eri paikallislehdissä. Lisäksi Kaikukortista kirjoitettiin ainakin Etelä-Saimaassa, Lännen mediassa sekä Itä-

Savon sanomissa. Turun ammattikorkeakoulun opiskelijat kirjoittivat artikkelin ”Vertailussa Kimmo-ranneke, Aktiivipassi ja Kaikukortti”, joka pohjautui heidän opinnäytteeseensä. Artikkelin julkaistiin Taikusydämen uutiskirjeessä. Pääasiassa Kaikukorttia koskeva uutinen ”Sosiaalinen osallisuus pohtimassa - Pohjoismaiden seminaari Helsingissä 11.12.2017” julkaistiin opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotteena. Uutinen oli Aura Linnapuomin ja Mira Haatajan kirjoittama.

Kaikukortista kirjoitettiin myös useassa blogissa, esimerkiksi kunnallispolitiikko ja köyhyystutkija Maria Ohisalo kirjoitti 15.2.2017 blogiinsa otsikolla ”Kulttuuripalvelut maksuttomiksi pienituloisille Helsingissä” ja viittasi tekemäänsä valtuustoaloitteeseen Helsingin kaupunginvaltuustossa. Hän kirjoitti myös Katja Mannerströmin kanssa City-lehden blogiin kirjoituksen ”Helsingillä on keinoja torjua nuorten syrjäytymistä”, jossa käsiteltiin Kaikukortin käyttöönoton mahdollisuutta Helsingissä. Myös Twitterissä Kaikukortti-aiheista keskustelua käytiin lukuisia kertoja vuoden 2017 aikana tunnisteella #kaikukortti.

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hanke

Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hanke sai suuren näkyvyyden mediassa vuonna 2017. Hanke lähetti vuoden aikana 4 lehdistötiedotetta (kaksi suomeksi ja kaksi ruotsiksi). Syyskuuhun mennessä hankkeen satunnaisen mediaseurannan mukaan hanketta oli mainittu tai hankkeen jostain painopisteestä oli tehty juttu yli 30 artikkelissa, ohjelmassa tai blogissa. Erityisen suuren medianäkyvyyden saivat hankkeessa tuotetut taideteokset musiikkivideo Tahdon (Tero Hetero. Feat Hildá) ja yhteisötaideteos Queerkätkö (taiteilijat Kalle Hamm & Dzamil Kamanger), paikalliset yhteistyöt esimerkiksi Åland Priden ja Tornion Aineen taidemuseon kanssa, Svenska litteratursällskapetin kanssa toteutettu muistokeruu Minoritet i minoriteten, sekä yhteistyö Helsingin kaupunginmuseon kanssa HelSEXinki -näyttelyyn liittyen.

Hankkeenjohtaja Rita Paqvalénia haastateltiin hankkeeseen liittyen muun muassa Radio Vegaan 16.5. (”Kulturdebatt: Är genusrevolutionen verklighet eller bubbla?”), Ylen TV-uutisiin 12.5. (”Terästäsi kertoo seksuaalioikeuksista – Helsingin kaupunginmuseo tarttuu arkaan aiheeseen”), Astra-lehteen 8.3. (”Ett Finland i regnbågens färger”), sekä Källan-aikakauslehteen 2/2017 (”En 24 timmar lång hyllning till vetenskapen”), jossa haastattelun lisäksi oli myös artikkeli *Minoritet i minoriteten* -keruusta. Hankejohtaja osallistui myös TV-ohjelmaan *Kirjojen Suomi. Pilkun jälkeen* Yle Teema 27.2. (teemana seksi ja seksuaalisuus

kirjallisuudessa) ja esitelmöi Svenska Litteratursällskapetin ja ruotsinkielisen Ylen televisioidussa suursatsauksessa *Föredagsmaraton* 8–9.9.2017.

Disability Day Art & Action 2018

DiDa-tapahtuman, Disability Day Art & Action 2018, tiedote julkaistiin useissa verkkomediaoissa kuten Helsingin Sanomissa, Helsingin Uutisissa ja Jätkäsaaren Kaupunginosa -sivuilla. Uutisointia tapahtumasta oli vammaisjärjestöjen lehdissä sekä Tukilinja-lehdessä. Tapahtuma oli myös mukana Suomi 100 -tiedotuksessa.

Dida-festivaalilla esiintyi muun muassa Vakuutti-kvartetti. Kuva: Ismo Helén

8 Kansainvälinen yhteistyö

Kulttuuria kaikille -palvelu osallistuu kansainvälisiin verkostoihin ja yhteistyöhankkeisiin, joiden tavoitteena on taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden lisääminen. Vuorovaikutus muualla Pohjoismaissa, Euroopassa sekä Yhdysvalloissa ja Aasiassa toimivien saavutettavuusasiantuntijoiden kanssa on säännöllistä.

Vuoden 2017 aikana pohjoismaista yhteistyötä toteutettiin erityisesti hankkeessa *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana – työllistyminen ja kotoutuminen Pohjoismaissa kirjallisuuden avulla*, jonka kautta on vuoden 2017 tehty laaja yhteistyötä pohjoismaisten kulttuuritoimijoiden kanssa Norjassa, Islannissa, Ruotsissa ja Tanskassa. Hanke järjesti vuoden 2017 aikana Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa monta keskustelutilaisuutta ja seminaaria, joihin kutsuttiin pohjoismaisia vierailijoita. Hankkeen ohjausryhmän jäsenet ovat eri Pohjoismaista. Pohjoismaista yhteistyötä edistettiin myös Pohjoismaihin suuntautuvien kokous- ja opintomatkojen kautta.

Kulttuuria kaikille -palvelu järjesti Berliinissä museoalan foorumin *Inclusion as a Strategy for the Future Museum* 16.–17.10.2017. Foorumin teemat olivat moninaisuus, yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja osallisuus suomalaisissa ja saksalaisissa museoissa. Muut järjestäjätahot olivat Suomen Saksan-instituutti, Kulturprojekte – Inklusive Kulturarbeit, Bundesverband Museumspädagogik e.V., Museovirasto, Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry, Suomen museoliitto ja Deutscher Museumsbund e.V.

8.1 Vierailut ulkomaille

Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana – työllistyminen ja kotoutuminen Pohjoismaissa kirjallisuuden avulla -hanke vieraili vuoden 2017 aikana muun muassa Kööpenhaminssa Tanskan taidehallintossa eli Slots- og Kulturstyrelsenissa ja Nordisk Sprogkoordinationissa, Oslolla Norjan kirjallisuuden vientiorganisaatiossa Norlassa ja norjalaisessa lukemisesteisten erikoiskirjastossa NLB:ssä (Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek) sekä Uppsalan Litteraturcentrumissa.

Rita Paqvalén ja Sari Salovaara osallistuivat museofoorumiin *Inclusion as a Strategy for the Future Museum* Berliinissä 16.–17.10.2017. Kulttuuria kaikille -palvelu oli yksi konferenssin järjestäjistä. Berliinissä tehtiin vierailuja saavutettavuuden kannalta kiinnostaviin kohteisiin kuten Deutsches Historisches Museumiin.

Kulttuuria kaikille -palvelu jatkoi myös yhteistyötään ruotsalaisen Heterogena kulturarv -hankkeen kanssa ja toiminnanjohtaja Rita Paqvalén osallistui puhujana hankkeen Tukholmassa järjestämään konferenssiin *Mänskliga rättigheter och kulturarv*, 16.11.2017, Tekniska museet. Konferenssin yhteydessä toiminnanjohtajalla oli tapaaminen *Genus & kulturarv* -verkoston (www.genusarv.se) perustajan Pia Laskarin kanssa koskien LHBTIQ-kulttuuriperinnön tallentamista. Toiminnanjohtaja tutustui myös Tukholman ArkDes museon normikriittisen muotoiluun pureutuvaan ”Norm Form” -näyttelyyn.

8.2. Kansainväliset vierailut Kulttuuria kaikille -palvelussa ja kansainvälinen konsultointi

Kansainväliset vierailut

Itävaltalainen näyttelyarkkitehti ja suunnittelija Doris Prenn kävi Erasmus-ohjelman puitteissa toukokuussa Suomessa tutustumassa saavutettaviin ratkaisuihin etenkin museoissa. Kulttuuria kaikille -palvelu auttoi vierailuohjelman suunnittelussa ja esitteli omaa toimintaansa.

Tuottaja-dramaturgi Miranda Laurence Isosta-Britanniasta tutustui Kulttuuria kaikille -palvelun toimintaan ja sai toivomiaan vinkkejä liittyen muun muassa yhteisötaiteeseen ja integroituun tanssiin.

Niamh Donnellan, irlantilaisen Heritage Week -hankkeen johtaja (The Heritage Council) vieraili Kulttuuria kaikille -palvelun toimistolla syyskuussa tutustumassa Kulttuuria kaikille -palvelun toimintaan ja saadakseen työkaluja saavutettavuuden ja moninaisuuden huomioimiseen. Donnellanin hanke liittyy Eurooppalaiseen kulttuuriperintövuoteen.

Inklusion & Kultur -yhdistyksen sekä Kölnin kaupungin kulttuuritoimen edustajia vieraili syyskuussa kulttuurikohteissa Helsingissä ja tutustui Kulttuuria kaikille

-palvelun toimintaan. Kulttuuria kaikille -palvelu auttoi vierailuohjelman suunnittelussa.

Christophe Zander ja ryhmä saavutettavuudesta sekä Design for All -suunnittelusta kiinnostuneita asiantuntijoita vieraili tutustumassa Kulttuuria kaikille -palveluun syyskuussa taustaorganisaationaan *Associated Teacher Conservatoire national des arts et métiers Paris* Ranskassa.

Tanskalainen kirjastonjohtaja Amalie Ørum Hansen (Gentofte Centralbibliotek) vieraili Kulttuuria kaikille -palvelussa marraskuussa. Ørum Hansen on kiinnostunut edistämään saavutettavuutta ja moninaisuutta omassa kirjastossaan Kööpenhaminassa ja toiminnanjohtaja on konsultoinut häntä tässä ja tutustuttanut häntä suomalaisiin alan toimijoihin. Ørum Hansen ja toiminnanjohtaja ovat suunnittelemassa yhteistä pohjoismaista hanketta, jonka tavoitteena on tuottaa työkaluja normikriittiseen johtajuuteen.

Konsultointi

Dublinissa muotoilualaa opiskelevalle Katarzyna Potoniecille kerrottiin taiteen ja taidemuseoiden saavutettavuuden periaatteista näkövammaisten kannalta ja annettiin käytännön esimerkkejä sekä yhteyksiä toimijoihin Suomessa.

Kölnissä toimivan Inklusive Kulturarbeit -palvelun Eeva Rantamolle on annettu vinkkejä liittyen suomalaiseen kulttuuripolitiikkaan ja kulttuurihallintoon.

Kulttuuria kaikille -palvelu suunnitteli Kulttuurin yhdenvertaisuus -foorumia yhteistyössä ruotsalaisten toimijoiden kanssa. Foorumi on jatkoa 2016 Suomessa pidetylle foorumille ja se toteutuu Tukholmassa keväällä 2018. Foorumin teemat ovat saavutettavuus, uudet teknologiat, tiedekeskukset ja esittävä taide.

European e-Accessibility Forumien järjestäjille vinkattiin kulttuurin digitaaliseen saavutettavuuteen liittyviä toimijoita e-Accessible Culture -teemaa varten.

Saksasta vieraili joulukuussa ryhmä Stralsundista Jugendkunstleitung-taidekoulusta. Ryhmä halusi tutustua Kulttuuria kaikille -palvelun toimintaan ja hankkeisiin sekä esitti idean palvelun asiantuntijoiden kutsumisesta Saksaan pitämään taidekoululle koulutusta/työpajoja sekä moninaisuudesta että saavutettavuudesta tulevinä vuosina. Taidekoululla oli alkamassa kaksi suurta

hanketta, toinen erityisesti moninaisuuteen ja toinen poikkitaiteellisuuteen liittyen. Lisäksi koulu oli läpikäynyt laajan yhdistymisprosessin lähiaikoina.

Liite 1. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisut ja artikkelit

A. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja

Al-Nawas, Ahmed, 2017. *A View of the Conditions of Arabic Literature in the Nordic Region*. Publications of the Culture for All Service 1/2017. 1st edition.

Julkaisu on luettavissa osoitteessa

www.kulttuuriakaikille.fi/palveluita_tarjolla_julkaisut_julkaisusarja

B. Kulttuuria kaikille -palvelun muut julkaisut

Salonlahti, Outi 2017. *Säättöä ja oivalluksia: miten tehtiin saavutettava seminaari. Case: Kulttuurin yhdenvertaisuus -foorumi: Saavutettavuus 3.0*. Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

Raportti Tapahtumia kaikille! -oppaasta tehdystä kyselystä. Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

Julkaisut ovat luettavissa osoitteessa

www.kulttuuriakaikille.fi/palveluita_tarjolla_julkaisut_muut_aineistot

C. Artikkelit muiden julkaisuissa

Haataja, Mira & Linnapuomi, Aura 2017. "Sosiaalista osallisuutta pohtimassa. Pohjoismainen seminaari Hanasaareissa 11.12.2017". Kirjoitus opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotteeksi 11.12.2017. Saatavilla: http://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/pohjoismainen-seminaari-hanasaareissa-11-12-2017

Linnapuomi, Aura 2017. "Lowering the barriers of cultural participation." Julkaisussa *Making sense of arts management: Research, cases and practices*. Johansson, Tanja & Luonila, Mervi (toim.). Taideyliopiston Sibelius-Akatemia. Unigrafia, Helsinki.

Paqvalén, Rita 2017. "Om språkliga mellanrum". *Ny Tid* 13.4.2017.

Saatavilla: www.nytid.fi/2017/04/om-sprakliga-mellanrum

Paqvalén, Rita 2017. "Om kulturpolitiken och konsten att avstå". *Ny Tid* 16.6.2017

Saatavilla: www.nytid.fi/2017/06/om-kulturpolitiken-och-konsten-att-avsta

Paqvalén, Rita 2017. "Mellangenerationen." Kolumni osana Pro Artibuksen kesänäyttelyn Feministisk sommar oheisohjelmaa. Julkaistu heinäkuussa 2017.

Saatavilla: <http://elverket.proartibus.fi/sv/kolumner>

Paqvalén, Rita 2017. "Normkreativa tolkningar". *Ny Tid* 17.11.2017.

Saatavilla: www.nytid.fi/2017/11/normkreativa-tolkningar

Salonlahti, Outi 2017. "Kuinka järjestää saavutettava seminaari". *TVYtter* 2/2017.

Liite 2. Henkilökunnan pitämät koulutukset, esitelmät ja puheenvuorot

Ahmed Al-Nawas esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Arabiankielisestä kirjallisuuskentästä tehdyn selvityksen esittely, 20.4. Litteraturcentrum, Uppsala, Ruotsi.
- Arabiankielisestä kirjallisuuskentästä tehdyn selvityksen esittely, 30.5. Pohjoismainen kulttuuripiste, Helsinki.

Mira Haataja esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Kulttuuria kaikille -palvelun ja Kaikukortin esittelypöytä yhdessä Aura Linnapuomin ja Outi Korhosen kanssa. *Lapsille ja nuorille hyvinvointia kulttuurista* -seminaari 5.4. Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Helsinki.
- ”Kaikukortti – Oikeus osallistua”. Keskustelutilaisuus Kaikukortista Karkkilan kunnan kanssa, yhdessä Aura Linnapuomin kanssa 1.6., Kulttuuria kaikille -palvelun toimisto, Helsinki.
- ”Esimerkkejä Kainuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työstä: Kaikukortilla kulttuuria ja hyvinvointia.” *Hyvinvointityö kuntien vahvuudeksi* -seminaari 28.9., Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoiman Terve kunta -verkosto, Vuokatti.
- Kaikukortti-esittely. Kulttuurisen seniori- ja vanhustyön verkoston Ailin 1-vuotissyntymäpäivät 4.10. Yhdessä Aura Linnapuomin kanssa kanssa. Monitoimikeskus Lumo, Vantaa.
- ”Osallisuutta ja oikeus osallistua Kaikukortilla”. Pohjola 2020 -hankkeen seminaari *Kulttuurin rooli sosiaalisessa osallisuudessa ja sosiaalityössä* 11.12., Hanasaari – ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus, Espoo.

Outi Korhonen esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- *Monikielisyys ja moninaisuus kulttuurikentän voimavarana – työllistyminen ja kotoutuminen Pohjoismaissa kirjallisuuden avulla* -hankkeen esittely. Pohjoismaisten museopedagogien tapaaminen (NAME) 9.2. Teatterimuseo, Helsinki.
- Kirjailija Yousif Abu Al-Fawzin ja kirjailija Ye Yint Zhet Twen haastattelu *Exile and literature* -kohtaamiskahvilassa, jota koordinoi

maahanmuuttajatyön koordinaattori Hamza Amarouche, 13.2., Kanneltalo, Helsinki.

- Panelisti ja tulkki (espanja-suomi) toimittaja Jani Tanskasen johtamassa keskustelussa monikielisestä kirjallisuudesta yhdessä persiankielisen kirjailijan Mohsen Emadin kanssa Jyväskylän Kevät - tapahtumassa, 20.3., Jyväskylä.
- Monikielisyyshankkeen esittelypöytä, yhdessä Aura Linnapuomin ja Mira Haatajan kanssa, *Lapsille ja nuorille hyvinvointia kulttuurista* -seminaari, 5.4., Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Helsinki.
- Monikielisyyshankkeen esittely työpajassa 11.5. ja monikielisen runoilijan juontaminen yhdessä Christian Rinkin kanssa 12.5., kansainvälinen maahanmuuttajakirjallisuutta käsittelevä seminaari, Helsingin yliopisto.
- Moderaattori, Siivun Roaddi-projektiin liittyvä keskustelu, Maailma kylässä -kirjallisuusfestivaali, 27.5., Helsinki.
- Puheenvuoro monikulttuurisista ja -kielisistä perheistä kertovan *Mennään jo naapuriin* -lastenkirjan julkistamistilaisuudessa 30.8., Tammi, Helsinki. Kirjan on kirjoittanut Riina Katajavuori ja kuvittanut Salla Savolainen.
- Moderaattori keskustelussa Marginaalit museossa, yhdessä Sari Salovaaran kanssa, *Museoalan Teemapäivät: Vallaton Museo*, 14.9., Kulttuuritalo, Helsinki.
- Monikielisyyshankkeen esittely. Sectorial Programme for Culture of the Norwegian Presidency of the Nordic Council -projektikokous 5.10. Yhdessä Rita Paqvalénin ja Aura Linnapuomin kanssa. Pohjoismainen kulttuuripiste, Helsinki.
- Puheenjohtaja keskustelussa Diasporic Literary Languages in Finland 9.10., Turun kirjamessut.
- Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnan ja monikielisyyshankkeen esittely, *Where Are We Now* -seminaari 16.11., Globe Art Point, Helsinki.

Aura Linnapuomi esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus kansalaisopiston strategisessa työssä -työpaja yhdessä Outi Salonlahden kanssa. Kansalaisopistojen liiton *Tammiseminaari* 27.1.. Helsingin työväenopisto.
- Kaikukortti – Oikeus osallistua. Keskustelu- ja työpajatilaisuus Kaikukortista 7.2. Lappeenranta.

- Esittelypöytä WOW-torilla 11.3. Outi Salonlahden ja Sari Salovaaran kanssa. Tampere-talo.
- ”Kaikukortti – Oikeus osallistua”. Kulttuuripalvelujen kehittämispäivä, Oulun kaupungin kulttuuripalvelujen laajennettu johtotiimi 20.3. Oulu.
- Kulttuuria kaikille -palvelun ja Kaikukortin esittelypöytä yhdessä Mira Haatajan ja Outi Korhosen kanssa. *Lapsille ja nuorille hyvinvointia kulttuurista* -seminaari 5.4. Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Helsinki.
- Saavutettavuusagentti-koulutus, esittävä taide, Outi Salonlahden kanssa 25.4. Kulttuuria kaikille -palvelun toimisto, Helsinki.
- Kulttuuria kaikille -palvelun vierailu OKM:n osastokokouksessa 27.9. Yhdessä Rita Paqvalénin ja Sari Salovaaran kanssa. Helsinki.
- ”Kaikukortti – Oikeus osallistua”. Keskustelu- ja työpajatilaisuus Kaikukortista 2.10. Savonlinna.
- Kaikukortti-esittely. Kulttuurisen seniori- ja vanhustyön verkoston Ailin 1-vuotissyntymäpäivät 4.10. Yhdessä Mira Haatajan kanssa. Vantaa.
- ”Culture for All Service”. Sectorial Programme for Culture of the Norwegian Presidency of the Nordic Council -projektikokous 5.10. Yhdessä Rita Paqvalénin ja Outi Korhosen kanssa. Pohjoismainen kulttuuripiste, Helsinki.
- ”Kulttuuria kaikille -palvelu”. *Musiikki Suomessa* -kurssi 9.10. Helsingin yliopisto. Helsinki.
- ”Kaikukortti – Oikeus osallistua”. Keskustelu- ja työpajatilaisuus Kaikukortista 1.11. Karkkila.
- Puheenjohtaja työpajassa ”Pohjoismaissa käytössä olevia kulttuurikortteja”. *Kulttuurin rooli sosiaalisessa osallisuudessa ja sosiaalityössä* -seminaari 11.12. Ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus Hanasaari, Espoo.

Rita Paqvalén esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Koulutus Turun kaupunginkirjastolle, 17.1., Turun pääkirjasto.
- Esitelmä: ”Kaikkien Tomppa?”, SQS:n Tom of Finland -luentosarjassa, 6.4., Logomo, Turku.
- Queeropastuskoulutus Taidehallin oppaille, 24.4., Taidehalli, Helsinki.
- Esitelmä kulttuurikentän vastuusta yhdenvertaisuuskysymyksissä, kirjailija Merete Mazzarellan kirjallisessa salongissa, 27.4., Helsinki.

- Moderointi paneelikeskustelussa "Mikä tekee taiteesta taidetta? Representaatio, estetiikka ja normit" osana #StopHatredNow – festivaalia, 9.5., Lavaklubi, Helsinki.
- Fasilitointi muistelukahvilassa "Minns du? Om HBTIQ på Åland förr och nu", 1.6., Maarianhamina.
- Paneelikeskustelun moderaattori, "I Magnus/Marias fotspår. Om leva som HBTIQ på Åland förr och nu", 17.8., Ålands Kulturhistoriska Museum, Maarianhamina.
- Esitelmä: "Vårt skeva kulturarv – om queera perspektiv på finländska museer" seminaarissa *Aine Goes Queer*. 25.8., Aineen taidemuseo, Tornio.
- Asiantuntijakomentointi. Maaseudun Sivistysliiton järjestämä pyöreän pöydän keskustelu: "Kenellä on lupa/oikeus osallistua paikallisyhteisöön?", 29.8., MSL:n toimisto, Helsinki.
- Esitelmä: "Minoritet i minoriteten: från tofslor och vifslor till regnbågsankor". Föredragsmaraton, 9.9., Svenska teatern, Helsinki.
- Fasilitointi työpajakeskustelussa. Seminaari *Migrants and living heritage*, 14.9., Kulttuurikeskus Caisa, Helsinki.
- Moderointi. *Museoalan Teemapäivät: Vallaton Museo*, 15.9., Kulttuuritalo, Helsinki.
- Moderointi paneelikeskustelussa "Nordic language policies related to Nordic literature prize, publishing and translation", osana seminaaria *Language is the house we live in*, 21.9., Aarhus, Tanska.
- Kulttuurikaikille -palvelun vierailu OKM:n osastokokouksessa 27.9. Yhdessä Aura Linnapuomin ja Sari Salovaaran kanssa. Helsinki.
- Avaus-hankkeen esittely. Sectorial Programme for Culture of the Norwegian Presidency of the Nordic Council -projektikokous 5.10. Yhdessä Outi Korhosen ja Aura Linnapuomin kanssa. Pohjoismainen kulttuuripiste, Helsinki.
- Moderointi paneelikeskustelussa "Kaapista kaanoniin – kotimaisen kirjallisuuden sateenkaareva historia", 6.10., Turun kirjamesut.
- Moderointi paneelikeskustelussa museofoorumissa *Inclusion as a Strategy for Museums of the Future*, 16.10., Berliini, Saksa.
- Avauspuhe kuvailutulkausta käsittelevässä seminaarissa *Att verbalisera det visuella*, 23.10., Teater Viirus, Helsinki.
- Esitelmä: "Sateenkaaritoimijat ja queeraiheet kulttuurin kentällä" seminaarissa oikeusministeriön seminaarissa *Monimuotoinen Suomi*

100 – Kieli- ja väestöryhmien yhdenvertaisuus ja oikeudet oikeusvaltiossa, 31.10., Finlandia-talo, Helsinki.

- Esitelmä: "Röster, rörelser och rättvisekamper i Finland" seminaarissa *Mänskliga rättigheter och kulturarv*, 16.11., Tekniska museet, Tukholma.
- Esitelmä: "Det inkluderande och normkritiska biblioteket" seminaarissa *Tillgänglighet landar på biblioteken*, 23.11., Töölön kirjasto, Helsinki.
- Esitelmä: "Towards an equal and inclusive field of arts" tilaisuudessa *Työpaja Suomen kulttuurikentän tasa-arvoistamiseksi*, 15.12., Kiasma, Helsinki.

Outi Salonlahti esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Työpaja Aura Linnapuomin kanssa, "Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus kansalaisopiston strategisessa työssä", Kansalaisopistojen liiton *Tammiseminaari* 27.1., Helsingin työväenopisto.
- Kulttuuria kaikille -palvelun esittely. Pohjoismaisten museopedagogien tapaaminen (NAME) 9.2., Sari Salovaaran kanssa. Teatterimuseo, Helsinki.
- Luento "Yhdenvertaista kulttuuria?" Taiteen soveltava käyttö -kurssi, 16.2., Humanistinen ammattikorkeakoulu, Kauniainen.
- Saavutettavuus-aiheinen puheenvuoro, Armas-kokous 5.4., Kaapelitehdas, Helsinki.
- Esittelypöytä WOW-tori 11.3., yhdessä Sari Salovaaran ja Aura Linnapuomin kanssa. Tampere-talo.
- Saavutettavuusagentti-koulutus, esittävä taide, Aura Linnapuomin kanssa 25.4., Kulttuuria kaikille -palvelun toimisto. Helsinki.

Sari Salovaara esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Kulttuuria kaikille -palvelun esittely. Pohjoismaisten museopedagogien tapaaminen (NAME) 9.2., Outi Salonlahden kanssa. Teatterimuseo, Helsinki.
- Luento: "How to promote equality". Pohjoismaisen kulttuuripisteen koulutus 2.3. Helsinki
- Esittelypöytä WOW-torilla 11.3. Outi Salonlahden ja Aura Linnapuomin kanssa. Tampere-talo.

- Moderaattori keskustelussa Marginaalit museossa, yhdessä Outi Korhosen kanssa, *Museoalan Teemapäivät: Vallaton Museo*, 14.9., Kulttuuritalo, Helsinki.
- Luento "The curvy path of a disabled artist". *The 1st International Conference on Disability Studies, Arts, and Education* 29.9., Aalto-yliopisto & University of Kansas, Aalto-yliopisto, Helsinki.
- Kansainväliset vierailijat Kulttuuria kaikille -palvelun toimistossa (osallistuivat *The 1st International Conference on Disability Studies, Arts, and Education* -konferenssiin) 27.9. Kulttuurin saavutettavuus ja KKP:n toiminnan esittely. Helsinki.
- Kulttuuria kaikille -palvelun vierailu OKM:n osastokokouksessa 27.9. Yhdessä Aura Linnapuomin ja Rita Paqvalénin kanssa. Helsinki.
- Luento yhdenvertaisuudesta taidekasvatuksessa taidekasvatuksen opiskelijoille 12.10., Aalto-yliopisto, Helsinki.
- Valmisteltu kommenttipuheenvuoro, *Inclusion as a Strategy for the Future Museum* 16.10. Berliini.
- Luento: "Kulttuuria kaikille: mitä on kulttuurin saavutettavuus?" *Saavutettava kirjasto, kaikkien kirjasto* -koulutuspäivä, 12.12. Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Porin kaupunginkirjasto

Liite 3. Seminaariohjelmam

3a #StopHatredNow – Kohti monimuotoisempaa taidekenttää 9.-11.5.2017

Lavaklubi, Kansallisteatteri, Läntinen Teatterikuja 1, 00100 Helsinki

Taiteen kenttä tarvitsee työkaluja vastatakseen muuttuvan maailman tarpeisiin. #StopHatredNow on interkulttuurinen ja antirasistinen tapahtuma-alusta, joka luo uutta diskurssia moninaisuudesta. Usean taideorganisaation yhteistyönä toteuttama tapahtuma rakentaa positiivisessa hengessä keskustelua diversiteetistä, valtarakenteista, toiseudesta, representaatioista sekä antirasistisista strategioista. Vuonna 2017 #StopHatredNow -tapahtuma on suunnattu taideinstituutioille, yksittäisille taiteilijoille ja kulttuurivaikuttajille. Maksuttomat luennot, keskustelut ja työpajat tarjoavat lisää tietoa aiheista sekä konkreettisia työskentelyn välineitä. Iltaisin luvassa on myös esityksiä, musiikkia ja klubeja!

Järjestäjät

Tapahtuma järjestetään Helsingin keskustassa Kansallisteatterin Lavaklubilla ja tapahtuman toteuttavat yhteistyössä UrbanApa, Kulttuuria kaikille -palvelu, Kulttuurikeskus Caisa, Interkult, Aalto-yliopiston ViCCA / CuMMA, Zodiak – Uuden tanssin keskus, ArtsEqual, Kansallisteatterin Lavaklubi sekä Ruskeat Tytöt.

Saavutettavuus

Tapahtuma on maksuton. Lavaklubille on esteetön pääsy. Hissin sisäänkäynti sijaitsee Itäisen Teatterikujan puoleisessa tornissa. Tiloista löytyy esteetön wc. Tilassa ei ole induktiosilmukkaa. Avustavat koirat tervetulleita. Lisätietoja Lavaklubin esteettömyydestä: p. 010 733 1331 (ma–la 9–19) tai [Kansallisteatterin verkkosivut: saavutettavuus](#).

Ohjelma

Tiistai 9.5.2017

Mikä tekee taiteesta taidetta? Representaatio, estetiikka ja normit.

Päivän aikana keskustellaan taiteen konseptista ja siitä, kuinka tietynlaiset

praktiikat ja opit määrittelevät sen, mikä käsitetään taiteeksi. Tavoite on katsoa institutionaalisia käytäntöjä normikriittisten ja post-koloniaalisten lähtökohtien kautta. (Keskustelu englanniksi.)

Klo 12:30–13:30 Luento (englanniksi): KNOW YOUR ENEMIES! Länsimaisen taidekäsityksen kipeä historia.

Valkoinen, eurooppalainen, yläluokan mies, paljastaa miten ja miksi taiteen käsitteessä, arvojärjestelmässä ja instituutiossa on koira haudattuna. Miksi abstraktia pidetään esittävää "korkeampana"? Miksi taiteita halutaan ajatella olevan seitsemän kappaletta ja miksi mieli on ruumista tärkeämpi? Miksi keskieuropalaisen metafysiikan avainkäsite "syvällisyys" dominoi taidemaailmaa ja sen "kriittistä" näkemystä ei-eurooppalaisesta taiteesta. Kuka taiteen käsitteen, instituution, siihen liitetyn "nerouden" ja tutkimuksen keksi ja kehitti - ja miten se näkyy taiteessa vielä nykyäänkin?

Luennoitsijana **Max Ryynänen** (Koulutusohjelmajohtaja, Visual Culture and Contemporary Art –maisteriohjelma, Aalto-yliopisto)

Klo 13:00–14:00: Luennot (englanniksi): Mikä tekee taiteesta taidetta? Representaatio, estetiikka ja normit.

Puheenvuoroissa lähestytään taiteen konseptia ja sitä, kuinka tietynlaiset praktiikat ja opit määrittelevät sen, mikä käsitetään taiteeksi. Tavoite on katsoa institutionaalisia käytäntöjä normikriittisten ja post-koloniaalisten lähtökohtien kautta.

Puheenvuorot taidehistorioitsija ja kuraattori **Giovanna Esposito Yussifilta** sekä ohjaaja ja käsikirjoittaja **Pauliina Feodoroffilta**.

Klo 14:30–16:00: Keskustelu (englanniksi)

Päivän aiheista keskustelevat Aalto-yliopiston koulutusohjelmajohtaja **Max Ryynänen**, taidehistorioitsija ja kuraattori **Giovanna Esposito Yussif** sekä ohjaaja ja käsikirjoittaja **Pauliina Feodoroff**. Keskustelun moderaattorina toimii **Rita Paqvalén**.

Klo 17:30–19:30: SUURI APPROPRIAATIOKESKUSTELU! - kuka saa kertoa kenenkin tarinan? (Suomeksi)

Paneelikeskustelu kulttuurisesta omimisesta ja vallasta taiteen kentällä. Puhujina Zodiak – Uuden tanssin keskuksen taiteellinen johtaja **Harri Kuorelahti**, ohjaaja ja käsikirjoittaja **Pauliina Feodoroff**, musiikinopettaja, tutkija ja bloggaaja **Minja Koskela** sekä **Maija Baijukya** Ruskeat tytöt -mediasta. Keskustelun moderaattorina toimii koreografi **Sonya Lindfors**.

Keskiviikko 10.5.2017

Klo 12:30–14:30 Luento ja työpaja: Sukupuolen moninaisuus (suomeksi)

Taiteilija **Kenneth Sirénin** luento koskee sukupuolen moninaisuuden huomioimista esittävissä taiteissa ja niiden opetuksessa. Työpajaosiossa pyritään kehittämään erilaisia sukupuolisuuksia.

Klo 15:00–16:30 Luento: DECOLONIZING THE STAGE – toiseus ja representaatio (suomeksi)

Luento pureutuu tutkimaan näyttämöllä tapahtuvia vallan mekanismeja intersektionaalisen feminismen ja postkolonialistisen diskurssin näkökulmasta. Vapaa kirjoittaja **Maryan Abdulkarimin** ja koreografi **Sonya Lindforsin** pitämän session tarkoituksena on tarjota konkreettisia työkaluja ymmärtää, nähdä ja analysoida tämänhetkisiä rakenteita ja tarjota alusta toiselle näkökulmalle.

Klo 19–19:30 Esitys: OUT OF THE BOX (A mixed performance for Harp, cello and action!!)

OUT OF THE BOX on eri musiikkityylien ja taiteellisten manifestien yhtymäkohta. Kokeellisessa esityksessä esitystaide ja improvisaatio kohtaavat musiikin, melun sekä teatterin. Esitys: **Natalia** ja **Sergio Castrillónin** muodostama *Duo Cassag*.

Klo 19:30-22: Klubi

Livemusiikkia ja hengailua. K-18.

Torstai 11.5.2017

Klo 12:30–16:30 Keskustelu ja työpaja: Suomi Kuntoon! Lasikatot pa*kaksi! (englanniksi)

Aallon Visual Culture and Contemporary Art sekä Curating, Managing and Mediating Art -maisteriohjelman **Vanessa Kowalski**, **Ziva Kleindienst**, **Vidha Saumya** ja **Noura Salem** etsivät Tallinnan taidemaailman enfant terriblen, **Anders Härmin** kanssa käytännön ratkaisuja siihen miten lasikattoja voitaisiin poistaa suomalaisista taideinstituutioista.

klo 19:00–22:00: Ruskeat Tytöt -klubi (suomeksi)

Ruskeat Tytöt on rodullistetuille naisille suunnattu alusta, jota luotsaa esikoiskirjansa juuri julkaissut **Koko Hubara**. Illan aluksi järjestetään paneelikeskustelu aiheesta Mihin meiltä meille -mediaa tarvitaan Suomessa?

Keskustelun jälkeen **DJ Namulei** soittaa RNB:tä, hiphopia ja dancehallia ruskeudesta ja tyttöydestä. K18.

Lisäinfo ja päivitettyt ohjelmatiedot:

facebook.com/stophatrednow

urbanapa.fi

lavaklubi.fi

[#StopHatredNow -tapahtuma Facebookissa](#)

Taustaa

#StopHatredNow on usean eri taideinstituution sekä interkulttuurisen ja rasismien vastaisen organisaation yhteinen tapahtuma-alusta monimuotoisen ja avarakatseisen Suomen puolesta. Toiminnan keskiössä ovat yhteisöllisyys, voimaantuminen, yhteistyö ja tiedon sekä resurssien jakaminen. Tapahtuma-alusta on luotu pidempiaikaiseksi ja sen puitteissa voidaan toteuttaa erimuotoista toimintaa. #StopHatredNow toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2016.

3b Migrants and living heritage

Seminar on Thursday 14th September 2017 (9.30-13 AM)
International Cultural Centre Caisa, Mikonkatu 17 C Helsinki

What is living heritage or intangible cultural heritage? What kinds of traditions do migrants bring or take with them? What do people want to keep and change? How to safeguard traditions? What could my community add to the Wiki-Inventory for Living Heritage? These issues will be considered in the speeches and workshops of the seminar.

The seminar is free and open to all. It is hoped to attract participants who engage with culture, heritage and arts in their professional or personal life. The language of the seminar is English.

Organizers: International Cultural Centre Caisa, National Board of Antiquities (Museovirasto), Culture for All Service, Kassandra ry, Helinä Rautavaara museum

PROGRAMME

9.30 Welcome! Cátia Suomalainen-Pedrosa, CAISA (video)

9.40 Living Heritage in Finland and the UNESCO Convention, Leena Marsio, National Board of Antiquities (video)

10.00 Commentary, Maryan Abdulkarim (video)

10.15 Annual festivals as living heritage: Durga puja in Helsinki, Somdatta Deb (video)

10.30 Personal History as a Basis for Art Making, Dzamil Kamanger (video)

10.45 Songs by artists from Street Soul studio (video)

11.00 Coffee break

11.30 – 12.30 Workshops

1. How to safeguard and transmit living heritage? (Rosamaría Bolom, Catia Suomalainen-Pedrosa)

2. Make it visible! Wiki-inventory of living heritage (Hamza Amarouche, Leena Marsio)

3. Living culture in diaspora (Ilona Niinikangas, Somdatta Deb)

4. Arts and heritage (Julian Owusu, Rita Paqvalen)

12.30 Wrap-up of the workshops (video)

12.50 Concluding remarks

13.00 End of the seminar

More information

Leena Marsio, Coordinator of Intangible Heritage, National Board of Antiquities,
Finland leena.marsio(at)museovirasto.fi +358 29533 6017

3c Language is the House we Live in Nordic seminar on multilingualism

21.9.2017
8:30-16:00
Godsbanen
Skovgaardsgade 3
Århus, Denmark

Language plays a central role in the Nordic collaboration. Good understanding of Nordic and Scandinavian languages promotes contact, sense of community and mobility between people in the Nordic countries. Yet, in the Nordic countries of today, many more languages are spoken and many people are bilingual or multilingual.

The literary field in the Nordic region is also becoming more diverse and an increasing number of writers write books in other languages than the Nordic ones. The growing multilingualism offers possibilities as well as challenges. The Norwegian Presidency of the Nordic Council of Ministers in 2017 supports that we take the discussions further and dig into solutions of potential barriers, taking thus further the questions raised by the Finnish Presidency in 2015.

In the seminar, we will learn about the current situation of multilingualism in the Nordic countries – both as a demographic fact and as an issue to consider at the literary field. Institutions in the Nordic countries that work with multilingualism or have included multilingualism in their practices will present their solutions. We will also discuss multilingualism within educational practices and multilingualism in cultural politics, such as the Nordic literary prize, readers' access to books in their mother tongue and translation policies.

The seminar is part of Nordic language festival ([Nordisk Sprogfest](#)), included in the programme of Århus as the European capital of culture 2017.

Organizers: Nordic language coordination and the project *Multilingualism and Diversity as a Resource in the Cultural Field* (Culture for All). The event is part of the Norden 2020 priority project.

Programme

21.9.2017
8:30-16:00
Skovgaardsgade 3
Århus, Denmark

THEME I: Language politics and multilingual literature in the Nordic countries

8:30–9:00 Registration and coffee

9:00–9:20 Opening words

Nordic Council of Ministers for Education and Research 2017: Åse Vøllo (NO)

Nordisk Sprogkoordination, Birthe Lien (NO)

9:20–10:00 Multilingualism in the Nordic countries, linguist Mikael Parkvall (SE)

Researcher Mikael Parkvall from Stockholm University tells about the language situation in Sweden. Which languages are spoken as mother languages in Sweden today, by how many people and where? How do the statistics of different minority and immigrant languages differ? Why are there no statistics on the mother languages of the citizens in most Nordic countries?

10:00–10:30 Findings and updates of two reports made by *Multilingualism and Diversity as a Resource in the Cultural Field*. Presented by Outi Korhonen (FI), Culture for all

- Wandering Words: Comparisons of the Position of Non-dominant Language Writers in Nordic Organizations (Outi Korhonen & Rita Paqvalén 2016)
- A View of the Conditions of Arabic Literature in the Nordic Region (Ahmed Al-Nawas 2017)

10:30-11:00 Comment by Jasim Mohamed (SE); poet and translator, coordinator of Bagdad Café project, followed by comments from the audience

11:00–11:20 Break

11:20–12:30 Panel discussion: Nordic language policies related to Nordic literature prize, publishing and translation. Participants:

- Elisabeth Friis (DK), expert of multilingual literature and member of the Nordic literature prize jury
- Jasim Mohamed (SE), writer, translator and the coordinator of Baghdad Café literary project
- Petronella Zetterlund (SE), translator, NoLitChX (Nordic Literatures in Change & Exchange)
- Moderator: Rita Paqvalén (FI), director of Culture for All

12:30–13:30 Lunch (at participants' own cost)

Language is the House We Live in

Nordic seminar on multilingualism
21.9.2017 Aarhus, Denmark

Multilingualism and Diversity
as a Resource in the Cultural Field

THEME II: Reading promotion in multilingual contexts

13:30-14:30 Case examples

13.30–13.45 A region that reads and writes. Anisur Rahman (SE) presents some of the work formats of Litteraturcentrum Uppsala, a platform that promotes reading and writing in collaboration with ICORN-writers, other writers and readers of the region and local institutions where new texts can create other forms of culture.

13.45–14:00 Talking books in Arabic and Sámi. The libraries of the visually impaired people of different Nordic countries produced collaboratively talking books in Arabic and Sámi languages for the members of these old and new language minorities who have special needs regarding written text. Kristina Passad, IFLA (SE) and Kari Kummeneje, NLB, (NO)

14:00-14:15 A case example of a multilingual library's work. Entresse library represents and considers an exceptional variety of mother languages among their staff, users, collections and programming. The library received the Finland award (Suomi-palkinto) in 2015 for their diversity work. Reti-Liis Saks (FI) presents their work.

14:15-14:30 Sivuvälo project has created possibilities and networks for writers who write in other than the national languages in Finland and other Nordic countries. Poet, designer and producer Daniel Malpica presents two of the work formats of this multilingual poetry platform; the multimedia poetry evenings and the Sivuvälo publication series.

14:30-15:00 BREAK (Coffee)

15:00-16:00 Concluding discussion. Moderator: Outi Korhonen (FI), Culture for All

18:30

You are welcome to join us for a glass of wine to Musikhuset café at 18:30

Location: Musikhuset Aarhus, Thomas Jensens Allé

Culture for all: www.cultureforall.fi

Multilingualism and Diversity in the Nordic Countries: www.multilingualit.org

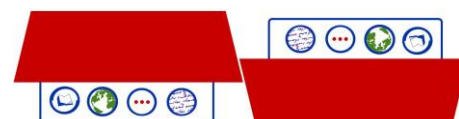
Nordic Language Coordination: www.sprogkoordinationen.org

Language is the House We Live in

**Nordic seminar on multilingualism
21.9.2017 Aarhus, Denmark**

Multilingualism and Diversity
as a Resource in the Cultural Field

3d Together — Finnish-German Museum Forum 2017: Inclusion as a Strategy for the Future Museum 16.–17.10.2017

The programme offers short case study presentations, discussions and workshops, and takes place over two days. The first day is reserved for presentations and discussions. On the second day, participants may take themed excursions to museums in Berlin, plus in-depth studies, further talks and workshops.

Day 1: Monday 16th October 2017

Venue: [The Finnish Institute](#), Georgenstr. 24, 10117 Berlin

8:30 Registration, coffee

9:15 Welcome

Moderation: Dr. Alina Gromova (The Jewish Museum Berlin) and Eeva Rantamo (Kulturprojekte – Inklusive Kulturarbeit, Cologne)

Laura Hirvi, Director, The Finnish Institute

Anja Hoffmann, Chairwoman, The Federal Association of Museum Education

Case Studies and discussions: Strategic approach to equality in museums

9:30 Building an Inclusive Museum Experience in Ateneum Art Museum

Satu Itkonen, Head of Public Programmes

[Ateneum Art Museum](#) / [Finnish National Gallery](#), Helsinki

Comment: Sari Salovaara, Senior Specialist

[The Culture for All Service, Finland](#)

10:00 Inclusion, Diversity and Co-operational Development at The Art and Exhibition Hall of the Federal Republic of Germany, Bonn

Birgit Tellmann, Head of the Framework Programme Inclusion

[The Art and Exhibition Hall of the Federal Republic of Germany](#),

10:30 Accessible Museums - The Accessibility Strategy and Plan of The Turku Museum Centre

Pia Hovi-Assad, Interaction Designer

[The Museum Centre of Turku](#)

11:00 Coffee break

11:30 Panel discussion with the audience

Moderation of the panel discussion: Rita Paqvalén (Executive Director, Culture For All Service, Finland)

12:00 Lunch break

Case Studies and discussions: Diversity and inclusion in the work of museums

13:30 Living diversity and inclusion in the cultural-historical centre „kult“ in Westmünsterland

Corinna Endlich, Director

[„kult“ – Culture and Living Tradition, Vreden](#)

14:00 Participatory museum – diversity in action

Ilona Niinikangas, Educational Curator and Suado Jama, Project Worker

[Helinä Rautavaara museum](#)

14:30 On the way to an inclusive museum. Strategies and experiences.

Dr. Carola Rupprecht, Head of the Museums Education and Communication

[German Hygiene Museum, Dresden](#)

15:00 Coffee break

15:30 Panel discussion with the audience

Moderation of the panel discussion: Pirjo Hamari (Director of Development, National Board of Antiquities, Finland)

16:00 Summing-up, concluding remarks

Moderation: Dr. Alina Gromova and Eeva Rantamo

16:30 End of the first day

19:00 Dinner in a restaurant

Day 2: Tuesday 17th October 2017

9:00 Museum excursions (alternative options)

9:00 nGbK - neue Gesellschaft für bildende Kunst e.V.

Address: Oranienstraße 25, 10999 Berlin. Meeting point: Main entrance

Host: Stefanie Wiens

“Platz da!” - make room for art mediators with “disabilities”

The outreach concept “Platz da!” („Give way! Make room!“) begins with the question: who actually mediates art and how perspectives change if these are persons

with disabilities. The project developed by Stefanie Wiens initially addresses female mediators – the women who attend to the works exhibited at the nGbK and who would like to develop their own outreach strategies. Together with the visitors, they break new ground when approaching art.

9:00 [Berlinische Galerie - Museum of Modern Art.](#)

Address: Alte Jakobstraße 124–128, 10969 Berlin. Meeting point: Main entrance
Host: Michaela Englert

The project “Culture with all senses”

The project Kultur mit allen Sinnen (Culture with all senses) is a collaboration between Deutscher Blinden- und Sehbehindertenverband and Berlinische Galerie . It’s aim is to improve access to the museum and its collection for blind and vision-impaired visitors. During a process of two years, blind and partially sighted people that are experts on accessibility and museum’s staff worked together in a quest for finding practical implementation possibilities for the three fields of orientation, audio guide and tactile media. Reiner Delgado (DBSV) and Michaela Englert (BG) will present the outcome of the project including an app, tactile models and a guidance system, which will be published in October 2017.

9:00 [FHXB Friedrichshain-Kreuzberg Museum](#), Adalbertstraße 95A, 10999 Berlin-Kreuzberg. Meeting point: Main entrance
Host: Stefanie Kuhn

Exhibitions “ortsgespräche” and “ferngespräche”

The exhibition “ortsgespräche” (“Local calls”/ local talk) illustrates the history of Friedrichshain-Kreuzberg by presenting single places of the district. These places tell of arrival and integration, of discrimination and exploitation, of political and social conflict, of work and leisure time. The many memories of the history of these places are as different as are the people living in this city. Their memories may corroborate or contradict each other. The exhibition “ortsgespräche” strives to do justice to this diversity of voices.

“Ferngespräche” (“Long-distance calls”/ talk on faraway countries) is an expansion of this exhibition. Here, as new Berlin citizens, refugees in their roles as new citizens of Berlin present their personal views on the city and the district they live in. In three series of workshops and in co-operation with video- and performance artists the participants produce twelve video collages on remembrance, participation and the long lasting process of arrival.

10:30 Lunch break (independently)

12:00 Welcome to The Jewish Museum Berlin

Léontine Meijer-van Mensch, Programme Director

Venue: [The Jewish Museums Berlin](#), Lindenstraße 9-14, 10969 Berlin

12:15 Guided tours at the Jewish Museum Berlin

Tour 1: Judaism, Christianity and Islam: A Cultural Historical Comparison

This Tour looks into the historical relationships between religions and sensitizes to the roles of religious minorities in a majority-Christian Europe.

Tour 2: Architectural Observations

Can architecture give a special form to Jewish identity? In pursuing this question, this tour inside and around the museum building gives instructive insights into the volatile history of Jewish life.

Tour 3: Through the Museum in Seven-League Boots

This tour seeks out selected locations and themes that highlight the primary features of the exhibition and offers visitors an overview of the history of Jewish settlements and culture in Germany from late antiquity through the present.

13:30 Future Lab: Inclusion as a Strategy for the Future Museum

Moderation: Dr. Alina Gromova and Eeva Rantamo

Table 1: Review: Where are we now? Inclusion, Diversity and Equality in current Finnish and German museums.

Host: Heidi Hämäläinen, University of Lapland, Rovaniemi

Table 2: Visions: Inclusion as a Strategy for the Future Museum. What do we expect and want to achieve in the future?

Host: Birgit Tellmann, Bundesverband Museumspädagogik e.V.

Table 3: Together: The next steps of the Finnish-German cooperation.

Host: Dr. Matthias Hamann, Bundesverband Museumspädagogik e.V.

15:15 Summary of the discussions

15:30 Concluding discussion with the audience

16:00 End of The Finnish-German Museum Forum 2017 in Berlin

3e Sateenkaareva kulttuuriperintömme 2

Svenska litteratursällskapetin yhteistyössä Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hankkeen kanssa tehty *Minoritet i minoriteten* -keruu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen arjesta, elämästä ja muistoista ruotsiksi Suomessa päättyi 10.7. Samantapaisia keruita on tehty myös muissa muistiorganisaatioissa suomeksi Suomessa.

Keruun aikana on ilmennyt kysymyksiä aineistojen haettavuudesta ja saatavuudesta, anonymisoinnista ja käytettävyydestä sekä arkistojen välisestä työnjaosta ja aiheeseen liittyvistä aineistoista muissa arkistoissa.

Tervetuloa keskustelemaan kanssamme näiden kysymysten tiimoilta, kartoittamaan kenttää ja etsimään uusia yhteistyömuotoja. Arkistotyöpaja alkaa lyhyillä esittelyillä ja jatkuu työpajatyöskentelyllä. Työpajan kohderyhmä on arkistojen ja muistiorganisaatioiden työntekijät, arkistomateriaalien parissa työskentelevät tutkijat sekä kaikki arkistokentästä ja sateenkaarevista muistoista kiinnostuneet.

Työpajan kielet ovat suomi ja ruotsi.

Ohjelma

12.00-12.10 Tervetuloa, **Pamela Gustavsson** (SLS)

12.10-12.50 Arkistojen ja kokoelmien esittely: **Maria Miinalainen** (SLS), **Katri Kivilaakso** (SKS), **Minna Sannikka** (Työväen arkisto), **Catherine af Hällström** (ÅAB)

12.50-13.00 Yhteenveto, keskustelu

13.00-13.45 Tutkijoiden ja aktivistien näkökulmia arkistoihin: **Virva Hepolampi**, **Kati Mustola**, **Antu Sorainen**, **Tuula Juvonen**

13.45-13.55 Yhteenveto ja keskustelu

13.55-14.15 *Tauko*

14.15-16 Työpajakeskustelut seuraavien kysymysten parissa

Minkälaisia sateenkaarevia aineistoja on arkistoissa ja miten aineistoja löydetään?

Miten arkistokenttä voi paremmin tehdä näkyväksi ja jakaa olemassaolevaa hiljaista tietoa?

Miten arkistot voisivat tehdä yhteistyötä arkiston ulkopuolella olevien toimijoiden kanssa ja miten arkistot voisivat tukea lhbtq-toimijoita heidän omassa keruutoiminassaan?

Työpaja on ilmainen ja avoin kaikille, viimeinen ilmoittautumispäivä

26.10.2017.

Esteetön sisäänkäynti osoitteesta Ritarikatu 5. Esteetön hissi on oikealla sisäänkäynnistä katsoen ja sillä pääsee suoraan auditorioon kerrokseen 2,5 (hissipainike A). Esteetön wc on 2. kerroksessa ja sinne pääsee samalla hissillä. Avustajakoirat ovat tervetulleita.

3f Pohjoismainen seminaari: Kulttuurin rooli sosiaalisessa osallisuudessa ja sosiaalityössä 11.12.2017

Ohjelma

Moderaattori: projektijohtaja *Maria Montefusco*, Vammaisalan pohjoismainen yhteistyöneuvosto

11.00 -Rekisteröinti

11.30 Lounas ja verkostoitumismahdollisuus

12.15 Tervetulosanat

Erityisasiantuntija Sari Koskinen, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomi

12.25 Tähtäimessä osallistava kulttuurielämä Pohjolassa

Projektityöntekijä *Anne Margrethe Lund*, Kulturrådet/"Inkluderende kulturliv i Norden" -prioriteettihanke, Norja

12.40 Katse pohjoismaiseen yhteistyöhön

Johtaja *Mats Bjerde*, Grönlannin Pohjola-instituutti, Grönlanti

13.00 Workshop-työskentelyä:

Workshop A: Yhteistyön vahvistaminen hallinnollisissa rakenteissa kulttuuri- ja sosiaalisektorien välillä

Workshopin kieli: englanti, ei tulkkausta

Puheenjohtaja: kehittämispäällikkö *Eva-Maria Hakola*, Taiteen edistämiskeskus, Suomi

- Hyvinvointia kulttuurista Etelä-Savoon -hanke, Koordinaattori *Taru Tähti*, Etelä-Savon maakuntaliitto, Suomi

- Norjan Fritidserklæringen (TBC)

- Malmön kaupungin työ

- KRE-hälsa -malli

Hankestrategi *Theresia Holmstedt Jensen*, Landstinget Dalarna, Ruotsi

Workshop B: Yhteistyö kulttuuri- ja sosiaalisektorien välillä ruohonjuuritasolla

Workshopin kieli: suomi ja skandinaaviset kielet, simultaanitulkkaus

Puheenjohtaja: aluekoordinaattori *Liisa Kulta*, Naapuriäiti-hanke/Nicehearts ry, Suomi

- Filmtegration -hanke, Viestintäpäällikkö *Johan Gustavsson*, C More, Ruotsi

- Tempo-orkesteritoiminta, Kapellimestari *Juha Ahvenainen*, Orkesteri Tempo, Suomi

- Helsingin kulttuurikaveritoiminta, Koordinaattori *Anna-Riikka Vuori*, Helsingin kaupunki, Suomi

14.00 Kahvitauko

14.25 Workshop-työskentelyä:

Workshop C: Pohjoismassa käytössä olevia kulttuurikortteja

Workshopin kieli: suomi ja skandinaaviset kielet, simultaanitulkkaus

Puheenjohtaja: hankejohtaja *Aura Linnapuomi*, Kulttuuria kaikille, Suomi

- Opplevelseskortet, Aloitteentekijä *Ann-Kristin Bekkevoll*, Norja
- Nuorille suunnattu kulttuurikortti Norjan Hedmarkissa (TBC)
- Kaikukortti, Hankekoordinaattori *Mira Haataja*, Kulttuuria kaikille, Suomi
- Kimmoke-ranneke, Kulttuurikoordinaattori *Irina Niemimäki*

Workshop D: Kulttuuri sosiaalisen osallisuuden ja yhteiskunnallisen keskustelun edistäjänä

Workshopin kieli: englanti, ei tulkkausta

Puheenjohtaja: johtaja *Ola Kellgren*, Pohjoismainen kulttuuripiste, Suomi

- See My Art -hanke, Projektijohtaja *Britta Jonsson*, Ruotsi
- Reykjavikin kaupunginkirjaston työ osallisuuden ja eri väestöryhmien välisen ymmärryksen edistämiseksi, Projektijohtaja *Kristín Rannveig Vilhjálmsdóttir*, Reykjavikin kaupunginkirjasto, Islanti
- Red Barnets -järjestön perhetyö Tanskassa

15.30 Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

Kokemusasiantuntija *Johanna Lillback* sekä ryhmätoimintojen koordinaattori *Saara Lipponen*, Espoon kaupunki, Suomi

15.45 Workshoppien tulosten esittelyä

16.00 Päätössanat

Ylijohtaja *Riitta Kaivosoja*, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomi

16.10 Tilaisuus päättyy